

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

Bakalářská práce

Volný čas mládeže do cca 18 let na Praze 11

(kroužky, sport, hřiště, zapojení soukromé sféry a města do
organizování a financování a pod.)

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Polišenský Miroslav CSc.

Vypracoval:

Jan Bysterský

Praha 2006

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že má bakalářská práce byla zpracována samostatně, a že v ní není čerpáno z jiných, již zpracovaných prací.

Podpis:

Poděkování

Chtěl bych poděkovat Phdr. Miroslavu Poliškému CSc. za jeho odbornou a konzultační pomoc při tvorbě bakalářské práce.

Souhrn

Úkolem mé bakalářské práce je zpracování tématu Volný čas dětí a mládeže do 18 let. V této práci se zaměřím na vysvětlení a popsání základních pojmů volného času. Součástí práce je také zmapování a zhodnocení volnočasových aktivit Prahy 11. Tato městská část patří mezi pražské městské části s nejvyšším výskytem dětské kriminality. Proto zde volnočasové aktivity plní roli prvořadě prevence.

Summary

The goal of my bachelor's work is a theme processing of Under 18 children's and youth's free time. I concentrate on basic free time concepts description and explanation in this work. The main parts of this work are monitoring and evaluation of free time activities in Prague 11 too. This city part belongs to the biggest Prague parts with the highest children criminality. In order to the free time activities are filling the role of primary prevention.

Klíčová slova

volný čas

děti

mládež

rodina

škola

volnočasové aktivity

sportovní zařízení

kulturní zařízení

Key terms

Free time

Children

Youth

Family

School

Free time activities

Sport organization

Cultural organization

Obsah

1. Úvod.....	9
2. Cíl a metodika.....	10
3. Literární řešerše	11
3.1. Volný čas.....	11
3.2. Zásady ve vývoji volného času	11
3.3. Rodina	12
3.3.1. Proměna rodiny	13
3.3.2. Rodina jako první zkušenost z aktivitou volného času	14
3.4. Volnočasové aktivity a zařízení školy.....	15
3.4.1. Působení školy ve volném čase a její tradice	16
3.4.2. Výsledky školy ve volné čase	16
3.4.3. Jednorázové aktivity.....	17
3.4.4. Soutěže	17
3.4.5. Pravidelná zájmová činnost.....	18
3.4.6. Volnočasové zařízení školy.....	18
3.4.7. Školní družiny a školní kluby.....	18
3.5. Volnočasové aktivity v prostorách a zařízeních volného času mimo školu.....	20
3.5.1. Přirozená prostředí a nové formy jejich využití ve volném čase	20
3.5.2. Parky a hřiště	21
3.6. Střediska volného času a další zařízení v ČR.....	22
3.6.1. Zařízení s celostátní působností	23
3.7. Uspořádání a pravidelnost volnočasových aktivit.....	24
3.8. Věk účastníků	25
3.9. Pomoc volného času při řešení negativních jevů mezi dětmi a mladými lidmi	25
3.10. Sdružování dětí a mládeže.....	26
3.10.1. Vrstevnické skupiny	26
3.11. Členění hledisek sdružení dětí a mládeže	27
3.11.1. Celková orientace	27
3.11.2. Obsah činnosti	28
3.11.3. Složení členstva.....	28
3.11.4. Vnitřní uspořádání.....	28
3.11.5. Reálný nebo předpokládaný vliv dětí a mládeže.....	29
3.11.6. Vymezení vzhledem k dalším institucím společnosti	29

3.12.	Děti a mladí lidé žijící v obci a regionu	29
3.12.1.	Působení mezi dětmi a mládeží v místech a regionech České republiky	30
3.13.	Média a komunikace jako součást volného času dětí a mládeže.....	31
3.14.	Politika volného času ve společnosti.....	31
3.14.1.	Tendence vývoje politiky volného času	32
3.15.	Právní a ekonomický rozměr politiky volného času	33
3.16.	Praktická část.....	35
3.16.1.	Metodika.....	35
3.16.2.	Vybrané základní údaje o MČ Praha 11.....	35
3.16.3.	Přehled kulturních a sportovních organizací na Praze 11	37
3.16.4.	Kulturní centrum Zahrada	43
3.16.5.	Kulturní dům Klubka	45
3.16.6.	DDM Jižní město	46
3.16.7.	Volejbalová škola Praha.....	47
4.	Závěr.....	49
5.	Seznam literatury	51
6.	Přílohy	52
	Rozpočet městské části Praha 11 v roce 2006 (vzdělávání, kultura, tělovýchova a zájmová činnost)	52
	Programy podpory pro sport a tělovýchovu pro rok 2006 určené pro městské části Prahy [14]	58

1. Úvod

Aktivity a instituce volného času se dnes uplatňují ve všech prostředích života a výchovy dětí a mládeže. Uplatňují se v rodině, činnostech školy mimo vyučování, ve specifických institucích a sdruženích k tomu vytvořených. Staly se trvalou součástí politiky společnosti vzhledem k mladé generaci v celostátním i mezinárodním měřítku.

Význam kvalitního využití volného času v současných podmínkách vzrůstá, což odráží dynamický rozvoj institucí volného času. Aktivita volného času obsáhly v posledních desetiletích rozsáhlé spektrum činností různorodých obsahů a realizačních způsobů, odlišné odborné specializace i výchovné náročnosti. Staly se nedílnou součástí všech fází lidského života od dětství a dospívání přes dospělost až po seniorský věk. Jejich účastníci jsou příslušníci všech sociálních a zájmových skupin společnosti. Rostoucí mnohotvárnost a dynamika těchto činností poskytuje mladým účastníkům mnoho možností rozvoje, současně však na ně klade nároky a vyžaduje, aby se pro účast na nich zodpovědně připravovali, což je bezesporu pozitivním přínosem.

2. Cíl a metodika

Cílem mé bakalářské práce je seznámit čtenáře s pojmem volný čas a jeho postavením v životě mladého člověka. Dalším cílem mé práce je popsat volnočasové aktivity v městské části Praha 11 a charakterizovat jejich působení u vybraných institucí z hlediska působení soukromého a veřejného sektoru.

Bakalářskou práci jsme rozdělili do dvou částí. V první části, která zahrnuje literární rešerši, se zaměříme na teoretický popis základních pojmů, které se volného času dětí a mládeže týkají. V této části také uvedeme problémy, možnosti využití volného času v minulosti i současnosti atd.

Volný čas je pojem ovlivňující celou společnost. Mezi faktory, které společnost ovlivňují patří rodina, škola, mimoškolní aktivity, sdružování dětí a mládeže, komunikace, média a mnoho dalších. Každý tento faktor bude popsán v příslušné kapitole.

V druhé praktické části bakalářské práce se budu věnovat problému volného času dětí a mládeže na Praze 11. Jedná se o největší pražský obvod s nejvyšší dětskou kriminalitou. V této části práce nalezneme seznam veškerých kulturních a sportovních volnočasových aktivit financovaných státním nebo soukromým sektorem. Dále zde nalezneme rozpočet Městské části Praha 11, ve kterém je uvedeno, kolik finančních prostředků uvolňuje na volnočasové aktivity mládeže. Nalezneme zde i informace o provozu a chodu Kulturního centra Zahrada, kulturního domu Klubka, DDM Jižní město a soukromého projektu Volejbalová škola Praha, který již 15 let funguje bez jakékoliv státní podpory a prošlo jím pře 10 tisíc dětí. V praktické části je také uveden program podpory sportu a tělovýchovy při školách hlavního města Prahy od MŠMT pro rok 2006.

3. Literární rešerše

Při zpracování literární rešerše jsem vycházel zejména z publikace Hofbauer, B.: Děti, mládež a volný čas Praha 2004, která vychází z práce Čáp, J: Psychologie mnohostranného vývoje člověka, Praha, SPN, 1990.

3.1. Volný čas

Volný čas je část mimopracovní a mimoškolní doby, v níž člen společnosti nevykonává žádnou nutnou činnost a kterou podle vlastního rozhodnutí využívá pro oddech, rozvoj osobnosti a pro různé formy zájmové činnosti. Jeho rozsah a úroveň využití závisí na komplexu sociálně ekonomických vztahů v daném stupni vývoje společnosti a na úrovni duševního a fyzického rozvoje každého jednotlivce. Celková struktura využití volného času tvoří časové výdaje v oblastech: vzdělávání a společenská činnost, zájmová činnost. [9]

3.2. Zásady ve vývoji volného času

Zásady systému aktivit a zařízení volného času vznikly na základě objektivních společenských potřeb, podmínek i výchovného zhodnocení jeho možností. Napomohly stabilizovat jeho systém a navazovat na osvědčené tradiční aktivity. Ve následném stručném přehledu je uvedena základní charakteristika těchto aktivit.

Dobrovolnost a volitelnost účasti na aktivitách volného času vychází ze zásadně svobodného rozhodování jednotlivce o účasti a výběru mezi různými alternativami.

Demokratismus vyplývá z práva každého člověka na volný čas a na jeho smysluplné využívání. Koncem osmdesátých let 20. století tuto zásadu pro mladé příslušníky společnosti potvrdila Úmluva o právech dítěte, východisko pro účast každého a všech.

Otevřenost se týká jednak přístupnosti systému pro podněty vývoje společnosti a jejích jednotlivých prostředí, jednak pro potřeby, zájmy a přání účastníků. Jejich praktická část ve

volnočasových aktivitách uvádí oba zřetele na společného jmenovatele a jejich působení sjednocuje.

Široké rozpětí působení vzhledem k osobnosti dítěte a mladého člověka se rozprostírá od rozvoje individuálního zájmu až po formování všestranné, celistvé osobnosti. Volnočasová aktivita není a nemá být pouhým vyplněním času, nýbrž vážným úsilím o seberealizaci.

Výchova k demokratickému občanství doceňuje a v praxi uplatňuje výchovu člověka, občana se všemi jeho právy a povinnostmi. Mezi ně patří zvláště jeho aktivita při osvojování hodnot demokratického občanství a jejich uplatňování v individuální a společenské praxi.

Působení v různých sociálních prostředích se uplatňuje od rodiny a školy přes obec, region a stát až po dnešní globální rozměr. Účastníci aktivit do těchto prostředí pronikají, obohacují se jejich podněty a po počátečním seznámení s nimi je pomáhají podle svých předpokladů rozvíjet.

Společným, sjednocujícím zřetelem těchto zásad je participace účastníka. Umožňuje činnosti se jako divák nejen účastnit, nýbrž se jako iniciátor a realizátor podílet na jejím průběhu a na zhodnocení jejího přínosu. Tento zřetel se plně týká všech účastníků (dětí, mládeže i lidí dospělých působících mezi nimi). [8]

3.3. Rodina

Rodina, jako primární sociální skupina, je pro rozhodující většinu dětí a mladých lidí také prvotním prostředím volnočasového života a výchovy, zásadně se podílejí na formování jejich osobnosti. Rodina vytváří hmotné podmínky a sociální ochranu. Začíná s výchovou a vzděláváním, rozvíjí mezilidské vztahy a klade základy hodnotové orientace. Tradiční podoba rodiny přináší dnes svým příslušníkům v mnoha směrech příznivější podmínky než kdykoli předtím a zároveň však prochází výraznými změnami (zejména individualizací a uvolňováním vztahů mezi jejími příslušníky). Jejich souhrn se někdy označuje jako krize rodiny. To vše působí také na volnočasový život jejich příslušníků.

Na volný čas v rodině jako zdroj pozitivních i negativních vlivů působí především objektivní podmínky života a výchovy dětí v rodině. Jedná se o její velikost a úplnost nebo pozdější zakládání rodiny. V České republice se průměrný věk rodiček v desetiletí mezi roky 1992 a 2002 zvýšil ze 24,73 na 27,8 roku. Mění se rovněž její životní úroveň a sociální status,

způsob začlenění do společnosti a úroveň bydlení, vybavenost domácností včetně potřeb pro volný čas.

Vliv má rovněž realizace volného času uvnitř rodiny, podmíněná zejména způsobem jejího života, postoji a výchovnou praxí rodičů vzhledem k dětem nebo časovými a hmotnými předpoklady vytvářenými pro volnočasovou činnost. Přípravenost rodičů umožňuje, aby v tomto ohledu nepůsobili ani jako činitel direktivně rozhodující, ani neponechávali volný průběh živelnosti, nýbrž aby byli spíše inspirátorem, iniciátorem nebo spoluorganizátorem aktivit svých dětí a celé rodiny. Někdy však mezi touto možností a skutečností zeje mezera a nejsou vyrovnávány ani hendikepy dětí ze sociálně a výchovně slabších rodin. Přes všechny problémy však rodina zůstává východiskem, na němž v mnohém závisí bohatost současných zážitků dítěte a jeho připravenost na volnočasový život v dospělosti.

3.3.1. Proměna rodiny

Proměny rolí dnešních rodin ve volném čase podmiňuje řada faktorů. Život mnoha z nich obohacují nové obsahy a způsoby individuální činnosti jejich dětí i podněty pro společné aktivity rodičů s dětmi doma i mimo domov. Tyto možnosti jsou však v současnosti i v ekonomicky vyspělých zemích v některých směrech oslabovány sociální nejistotou a sociálním vylučováním některých skupin jejich obyvatel.

Sociální nejistota nutila mnohé rodiče prioritně řešit existenční otázky svých dětí a celé rodiny. Náklady na volný čas přesahovaly jejich finanční možnosti, takže volnočasové aktivity dětí se pro ně stávaly méně dostupnými. K tomu přistupovala neinformovanost, nezáměr, podceňování možností činnosti ve volném čase nebo nízké vědomí odpovědnosti některých rodičů. Mezi základní změny v rodinách patří níže uvedené faktory.

Snižování celkového počtu narozených dětí i jejich průměrný počet v rodině. Počátkem minulého století činil v rodinách na venkově průměrně 6 a ve městech 4-5 dětí, od sedmdesátých let 20. století se ustálil na dodnes převažujícím průměrném počtu necelých dvou dětí na rodinu.

V České republice v posledním desetiletí výrazně klesl počet sňatků ze 74 na 54 tisíc. Na druhou stranu však výrazně roste počet rozvodů. Počet dětí narozených mimo manželství se mezi roky 1990 a 2002 zvýšil z 11 tisíc na dvojnásobek. Přitom klesal věk rozváděných partnerů a těžiště rozvodů se přesouvalo do věku 20-29let, kdy se rodiny zpravidla zakládají.

Zvyšují se počty dětí, které jsou přímo ohrožovány sociálně patologickými jevy nebo které již prošly zkušeností asociálního a antisociálního jednání. Musí být proto umisťovány do středisek výchovné péče. Podíl těchto dětí za poslední desetiletí vzrostl o pětinu.

3.3.2. Rodina jako první zkušenost z aktivitou volného času

První zkušenosti z aktivit volného času se získávají v rodině. Rodina pro dítě a mladého člověka zůstává nadále prvním prostředím, které pro jejich volný čas vytváří (či má vytvářet) příznivé podmínky: hodnotová východiska a motivaci k dosahování životních cílů; takové uspořádání života rodiny, aby dětem poskytovalo dostatek času a vytvářelo podmínky pro spoluúčast na jeho plánování a prožívání; zajištění finančních a hmotných potřeb, zejména individuálního vybavení a placených služeb; informace a podněty pro účast v dalších prostředcích mimo rodinu. Způsoby realizace volného času v našich rodinách se však v závislosti na jejím sociálním statusu, životním stylu i vztahu k volnočasovým potřebám dítěte od sebe značně odlišují. [8]

Žádoucím, dosud zdaleka nedosaženým cílem je poučení, aktivní zájem každé rodiny o to, aby její děti mohly svůj volný čas prožívat bohatě a smysluplně, na základě svého dobrovolného rozhodnutí a současně za citlivého vedení ze strany rodičů, případně dalších příslušníků rodiny [1]. Rodina jako inspirátor, podporovatel i realizátor volnočasových aktivit může svoje děti učit k volnému času přistupovat tvůrčím způsobem a vytvářet postoje, které budou ochotny a schopny v budoucnosti uplatňovat i po založení vlastní rodiny. Toto působení se uskutečňuje několika způsoby.

Nápodobou, modelováním a sociálním učením vzorců pozitivního volnočasového chování rodičů prostřednictvím účasti dětí na aktivitách rodiny. Mezi tyto aktivity patří například společenské hry, domácí zábavy a oslavy, setkání z příbuznými a přáteli, společenské návštěvy zábavních a kulturních zařízení, divadla, koncerty, vycházky, výlety, poznávací zájezdy, pobyty v přírodě, rodinné dovolené. Nápodoba životního stylu rodičů je ovšem nežádoucí, pokud by reprodukovala nicnedělání a nudu nebo vysloveně protisociální aktivity.

Uskutečňováním individuálních i společných pravidelných zájmových činností dětí v rodině (sportovních, turistických, uměleckých, technických, přírodovědných, zábavných aj.). Aktivita dítěte může být prostým navázáním na zájem rodičů nebo přechází do jiné

oblasti, v obou případech tak rodiče ve svých dětech nacházejí přirozené pokračovatele a přispívají k vytváření žádoucí kontinuity svého vychovaného působení.

Citlivým sledováním a cílevědomým reagováním na potřeby, zájmy a nadání dětí, které se k takové činnosti samy přihlásí nebo jež k účasti na ní rodiče přímo vybídnou a podpoří i její realizaci mimo rodinu. S rostoucím věkem a rozvíjejícími se zájmy děti překračují rámec rodiny a postupně se osamostatňují. Společně se svými vrstevníky vstupují do dalších výchovných prostředí (sdružení dětí a mládeže, zájmové činnosti v souboru umělecké tvořivosti, družstvu kolektivního sportu, technického zájmového kroužku, sdružení na ochranu přírody apod.), kde svoje zájmy a nadání rozvíjejí soustavně a na náročné, odborné i výchovné úrovni.

3.4. *Volnočasové aktivity a zařízení školy*

Od školy jako všeobecně rozšířené vzdělávací a výchovné instituce se očekává vytváření předpokladů pro úspěšný vstup příslušníků mladé generace do profesionálního, občanského i volnočasového života. Svoji úlohu ve volném čase žáků uplatňuje jednak přímo, jednak prostřednictvím svých zařízení.

Dobrovolná účast na volnočasových aktivitách školy vytváří prostor pro rozvoj individuálních předpokladů účastníků a jejich zájmového vzdělávání jako souhrnu jednorázových i pravidelných činností. Plní funkci vzdělávací a výchovnou, kulturní a sociálně preventivní, zdravotní, oddechovou a kompenzační. Ve spolupráci s rodiči, institucemi volného času a obce rozvíjí zájmy a nadání, sociální vztahy a demokratické občanství.

Čas věnovaný vzdělání a čas volný nejsou od sebe příkře odděleny, jak tomu v minulosti někdy skutečně bylo nebo jak to bylo interpretováno. Přes přetrvávající rozdílnost jsou si v mnohém blízké, v některých směrech se dále sbližují, vzájemně se prostupují a inspirují. Například jazykové, počítačové nebo manažerské kurzy pořádané dnes školami ve volném čase inovují a rozšiřují znalosti, dovednosti a kompetence zájemců užitečné i pro jejich profesní život.

Volnočasové aktivity školy v letech školní docházky odkrývají zájmy a nadání dětí a mladých lidí, rozvíjí je samy nebo tomuto rozvoji dávají podněty. Jejich prostřednictvím pomáhají utvářet pozitivní vztah dětí a mladých lidí k dalším způsobům vzdělávání

prostřednictvím volnočasových aktivit, k budoucí profesi a celému životu. To potvrzují studijní, profesní a životní kariéry mnoha účastníků předmětových olympiád, uměleckých nebo sportovních soutěží, kteří se v původně zájmových oborech profesionalizovali, dosahují v nich špičkových výsledků a v současnosti přispívají k rozvoji svého oboru.

3.4.1. Působení školy ve volném čase a její tradice

Činnost školy v této oblasti se začala do širší rozvíjet v průběhu demokratizace základního vzdělávání v 19. století. Při školách větších měst se zřizovaly zvláštní místnosti pro hry žáků, prostory pro jejich pobyt o přestávkách a pro zpracovávání domácích úkolů. Od druhé poloviny tohoto století rychle rostl počet školních knihoven a čítáren. Postupně byla budována školní hřiště, vycházely školní časopisy připravované žákovskými samosprávami a objevily se také první pokusy organizovat třídy a školy v přírodě nebo letní kolonie.

Nejpodstatnější změny nastaly ve druhé polovině 20. století, inspirovány poznáním, že sama ani rodina, ani škola nezaručí všestranný rozvoj osobnosti dítěte a mladého člověka. Aktivity volného času byly postupně pochopeny jako způsob zapojování dětí a mladých lidí do života školy, obce i společnosti. [8]

Výrazné rozšíření volného času dětí a mládeže zaznamenalo v celé Evropě postupné zavedení pětidenního školního týdne. Když se koncem šedesátých let 20. století začínaly v tehdejší Československu dělat první kroky v tomto směru, byl v některých zemích již uplatněn (Anglie, Skotsko, Francie) a jiné země ho ověřovaly (Belgie). U nás bylo od druhého pololetí školního roku 1966-1967 zavedeno deset volných sobot, později všechny sudé a nakonec všechny soboty. V každém týdnu tak vznikl souvislý dvoudenní blok vytvářející příznivější podmínky pro jeho smysluplnou individuální společnou realizaci v rodině i v zařízeních a sdruženích volného času. [3]

3.4.2. Výsledky školy ve volné čase

Škola pomáhá žákům zpřístupňovat poznání různých oblastí skutečnosti dvěma základními způsoby - ve vyučování a v souběžných volnočasových aktivitách.

Ve výuce dnes usiluje o kooperativní učení, přesto zůstává vyučování spíše konzervující a systematizující. Působí prostřednictvím relativně stabilního učebního plánu.

V průběhu devadesátých let 20. století vzrostla průměrná délka vzdělávání a vytvořila rozsáhlejší prostor pro souběžné volnočasové aktivity. Ty jsou oproti povinnému vyučování obsahově daleko volnější, dynamičtější a flexibilnější. Životu a výchově dětí a mladých lidí zprostředkují nejen poznání, nýbrž také prožívání, sociální kontakty a možnost praktického konání.

3.4.3. Jednorázové aktivity

Během posledních desetiletí začaly naše základní i střední školy rostoucí měrou uskutečňovat příležitostné, jednorázové volnočasové činnosti, které rozšiřují a prohlubují obsah vyučovacího procesu nebo mají oddechovou a kompenzační funkci a jsou šancí pro každého žáka a jeho volný čas. Mezi ně patří zejména návštěvy historických památek, kulturních, sportovních akcí, školní slavnosti, zábavy, taneční a plesy, mezitřídní, meziškolní sportovní utkání a jiná soutěžní setkání, lyžařské výcvikové zájezdy a školy v přírodě, putovní, stálé prázdninové tábory nebo zahraniční zájezdy pořádané školou.

3.4.4. Soutěže

Na jednorázové aktivity školy navazují místní, regionální, celostátní a mezinárodní soutěže žáků základních a středních škol, které již vyžadují dlouhodobější pozornost i trvalejší zapojení účastníků. V průběhu poválečných desetiletí se vytvořila a na významu nabyla celá řada celostátních soutěží – olympiád, navazujících na předměty přírodovědné, později také společenskovědné nebo činnosti v různých druzích individuálního a kolektivního sportu. Základní kola uskutečňují školy, nadmístní kola (kromě olympiády matematické a fyzikální) střediska volného času, která řeší také jejich koncepční a organizační záležitosti. [8]

Součástí soustavy aktivit volného času školy se stala Středoškolská odborná soutěž, dobrovolná zájmová činnost žáků všech typů středních škol, zařízení volného času, klubů a individuálních zájemců. Vyústěním je zpravidla samostatně zpracovaná práce předložená k posouzení a obhajovaná před odbornou porotou. Její zpracování a následné hodnocení rozvíjí a podporuje zájmy žáků, rozšiřuje jejich vědomosti a individuální schopnosti. Vede k aktivnímu řešení problému a samostatnému tvořivému myšlení a přispívá k vyhledávání a odbornému růstu nadaných žáků a k účelnému využívání jejich volného času. [4]

3.4.5. Pravidelná zájmová činnost

Mimořádně významná je pravidelná zájmová činnost (zájmové kroužky, soubory umělecké tvořivosti, sportovní družstva) vytvářející mnohaletou kontinuitu. Tato činnost sleduje individuální rozvoj účastníka, úzce spjatý s činností zájmového kolektivu a s jeho veřejně prospěšnou nebo tvůrčí činností (aktivity zaměřené na ochranu a tvorbu životního prostředí, soutěže umělecké tvořivosti, výstavy výtvarných prací, pokusy o literární tvorbu, koncerty apod.). Podle šetření z roku 1994 působilo v mimovyučovací činnosti školy 30% mladých lidí ve věku 15 – 18 let a 15% ve věku 19 – 23 let.

Pozdější výzkumná sonda z roku 2003 (na 283 základních a 188 středních školách) ukázala, že příznivější situace byla ve srovnání se střední školou na škole základní, kde se více prosazovala aktivní účast žáků ve výuce. V dlouhodobém vývoji roste počet zájmových útvarů na základní škole zatímco na středních školách se počty zájmových útvarů snižují. [8]

3.4.6. Volnočasové zařízení školy

V rámci školy působí specifická zařízení určená pro působení ve volném čase žáků. Navazují na zkušenost evropských zemí získanou v posledním století, jejímž výsledkem byl – v duchu koncepcí nové výchovy – citlivý přístup k dětem a překonávání odtrženosti školy od zájmů žáků, života obce i společnosti. Důsledkem bylo rozšiřování výchovného působení do volného času dětí a mládeže, spojení jejich aktivit s nejbližším prostředím a spoluúčast na nich. Zpočátku tato zařízení plnila především sociální funkce, postupně vzrůstal význam kladený na výchovné zřetele (knihovny, čítárny, jednoduchá hřiště).

3.4.7. Školní družiny a školní kluby

Na našich základních školách v současnosti působí ve volném čase žáků školní družiny a školní kluby. Vznikly po druhé světové válce jako zařízení výchovy a péče o děti zaměstnaných rodičů. charakterizuje je relativní stabilita pojetí, institucionálního řešení a výchovné praxe. Ve školním roce 2001-2002 bylo v 4200 školních družinách 225 tisíc žáků

1.-5 tříd a v 528 školních klubech 49 tisíc žáků vyšších ročníků základní školy. Těžiště jejich působení spočívalo tedy mezi žáky prvního stupně, poté se volnočasové aktivity žáků přesouvaly spíše do činností individuální nebo do institucí volného času mimo školu (zejména do domů dětí a mládeže, základních uměleckých škol nebo dobrovolných sdružení).

Povinná školní výuka a volnočasové aktivity školy se svou funkcí a směřováním v současnosti sblížují – škola snahou o inovaci a pružnost kurikula a metod práce, aktivity volného času úsilím o věcnou a metodickou soustavnost a rozšiřováním na další žáky. Ani jedna z těchto oblastí tím svoji specifiku neruší, přes základní rozdílnost povinné a dobrovolné účasti se mohou vhodně doplňovat také v budoucnosti. Škola kromě toho může napomoci i k plynulému přechodu svých žáků do aktivit mimo školu. Takové pojetí překonává tendence počátku devadesátých let 20. století, kdy u nás její uplatnění ve výchově mimo vyučování bylo někdy odmítáno a škola jednostranně orientována pouze na vyučovací proces. Později se objevovaly i názory protichůdné, jež naopak předpokládaly, že by se všechny volnočasové aktivity měly přesunout do školy. Žádná z těchto mezních alternativ však ku prospěchu věci nepřevládla.

Jako žádoucí, obecně uznávaná perspektiva se dnes jeví partnerská spolupráce obou oblastí. Je pojímána jako výchova uskutečňovaná v širokých výchovných a společenských souvislostech dnešního života. V tomto procesu škola i napříště může a má mít úlohu východiska, pevného článku a významného činitele při výchovném zhodnocování volného času dětí a mladých lidí. [8]

3.5. Volnočasové aktivity v prostorách a zařízeních volného času mimo školu

Důležitou součástí výchovného zhodnocování volného času jsou prostory a zařízení mimo školu procházející zvláště v posledních desetiletích rychlou proměnou. Praxe a teorie věnovala až dosud pozornost především specializovaným zařízením. Volnočasové aktivity se však často, dočasně i trvale, uskutečňují také v prostorách k tomuto účelu původně neurčených. Oba zřetele dnes existují souběžně a vzájemně se doplňují. Volnočasové aktivity se tak uskutečňují v původním nebo přizpůsobeném přírodním či městském prostředí a současně v národním i mezinárodním měřítku podněcují vznik nových činností i typů zařízení.

3.5.1. Přirozená prostředí a nové formy jejich využití ve volném čase

V minulých stoletích byly místem trávení volného času nejprve prostory a zařízení šlechty (zámecké zahrady a parky vybavené sochami, jezírky, pavilony, letohrádky). Později se začala této tendenci otvírat města – zpřístupňovala svoje hradby, kde vznikaly městské parky. Jejich obyvatelé volné prostory objevovali uvnitř města, v jeho nejbližším okolí a postupně také ve vzdálenějším přírodním prostředí mimo město. Po nástupu průmyslového kapitalismu se začaly spontánní volnočasové aktivity dětí a mládeže nemajetných rodin rozvíjet v přirozeném, nikoli však příznivém městském prostředí: na ulicích nebo náměstích a na volných jinak nevyužívaných prostranstvích. Taková místa slouží neorganizované dospívající mládeži dodnes.

Vyhledávaným prostorem realizace volného času se natrvalo stala příroda umožňující oddechové i poznávací příležitostné činnosti nebo dlouhodobé pobyty. Význam v tomto ohledu má také vyhlásování a zřizování chráněných přírodních území, národních parků, nebo přírodních rezervací.

V prostorách osídlených a kultivovaných člověkem to jsou místa přitažlivá historicky nebo umělecky, cíle jednorázových výletů nebo místa kulturních akcí (koncerty, divadelní představení v historických areálech), která poznávání minulosti pomáhají spojovat se současnými zážitky.

V posledních letech se volnočasová kultivace přirozených prostor denního života uskutečňuje v zahraničí i u nás stále více rovněž prostřednictvím sportovních aktivit. Vytvářejí se tím příznivější podmínky pro aktivní nebo diváckou účast zájemců na příležitostné i pravidelné činnosti. [8]

3.5.2. Parky a hřiště

Parky a další zelené plochy byly postupně opatřovány vhodným vybavením a měnily se ve specifická volnočasová zařízení aktivního odpočinku.

V Praze činí celková plocha zeleně 104,8% km² a parků 26,1km² – dohromady tvoří přes pětinu celkové rozlohy města. Na území Prahy jsou čtyři přírodní rezervace (Prokopské údolí, Radotínské údolí, Roztocký háj, Satalická bažantnice) a několik lesoparků.

V současnosti prostory, areály volného času a zejména hřiště prochází výraznými změnami. Někde se snížila pozornost věnovaná čistotě a údržbě tradičních dětských hřišť. Aby je zřizovatelé nemuseli přizpůsobit novým, náročnějším požadavkům na bezpečnost, byla některá z nich zrušena. Jindy se stávají trvalou součástí občanské vybavenosti a včleňují se do denního života dospělých i mladých obyvatel města. Bývají to hřiště spontánních her malých dětí, streetbalová nebo basketbalová hřiště pro dospívající, přenosné i stabilní lezecké stěny, skateboardové rampy, cyklistické trasy a okruhy, naučné poznávací stezky, areály zdraví. Dospělí v tomto případě vytvářejí prostorové a materiální podmínky a zajišťují dohled nad bezpečností provozu. Činnosti a zařízení tohoto typu mají před sebou perspektivu dalšího rozvoje. [8]

3.6. Střediska volného času a další zařízení v ČR

V druhé polovině minulého století nabývala na významu také síť a činnost domů (středisek volného času) dětí a mládeže. První zařízení tohoto typu vzniklo v roce 1949 v Brně, síť se rychle rozšiřovala a podle školského zákona z roku 1960 se stala součástí vzdělávací soustavy. V roce 1966 bylo v České republice 145 těchto všestranně působících zařízení a 29 odborných stanic (mladých přírodovědců, techniků a turistů), ve všech tehdy působilo 750 pedagogických pracovníků. V první polovině devadesátých let 20. století zařízení musí překonávat tendence hrozící oslabit jejich síť, význam a dosah působení. Přes dočasné potíže však svoji životaschopnost prokázala také v nových podmínkách a dále pokračují v úspěšném rozvoji – v roce 1996 bylo 282, o sedm let později 291 těchto zařízení. Necelé dvě třetiny jich byly řízeny školskými orgány, ostatní obcemi.

Přestože početnost naší mladé populace klesala, pravidelná zájmové činnost středisek trvale rostla – počet útvarů jejich pravidelné zájmové činnosti mezi roky 1996 a 2003 stoupl ze 14,7 na 18,4 tisíc a počet jejich členů ze 212,2 na 221 tisíc. Více než 65 tisíc příležitostných akcí se během jednoho roku účastnilo 2,9 milionu zájemců, třetina těchto činností proběhla o víkendech. Zatímco v roce 1966 střediska uspořádala 581 prázdninových táborů, odborných soustředění a expedic delších než 1 týden pro 38,7 tisíce zájemců, v roce 2003 to bylo již 2,9 tisíce táborů s 88,6 tisíce účastníků. [8]

Podle vyhlášky MŠMT ČR z 31.7.1992 střediska rozvíjela tyto druhy činností. [5]

Spontánní jako nabídku rekreačního nebo zájmového zaměření bez organizujícího působení dospělého (asi 15% jejich kapacity).

Zájmová činnost příležitostná v podobě jednorázové nebo cyklické akce (besedy, exkurze, soutěže, přehlídky, výlety, 30% kapacity).

Zájmová činnost pravidelná v trvale fungujících zájmových útvarech (kroužcích, souborech, sportovních družstev, kurzech – 39% kapacity).

Prázdninová činnost příležitostná i pravidelná (letní a zimní tábory soustředění – 1% kapacity).

Individuální práce s talentovanými dětmi a mladými lidmi (8% kapacity).

Organizace soutěží (3% kapacity)

Další činnosti (např. poradenská a metodická práce – 4% kapacity). [6]

Střediska rozvíjejí tradičními i novými způsoby zájem o umění, techniku, vědy o přírodě a společnosti, o sporty a turistiku, o zábavu a oddech, o podporu participačních a samosprávných činností na školách a v obcích, o veřejně prospěšnou práci ve prospěch druhých dětí, o ochranu přírodního a životního prostředí, o mezinárodní aktivity. Vytvářejí podmínky pro činnost spontánní (herní, zábavnou, oddechovou , jí oslovují především neorganizované děti a mladé lidi, kteří svůj volný čas nedovedou jinak využívat. Významný je konečně i jejich podíl na vzdělávání dobrovolných a profesionálních pracovníků volného času dětí a mládeže.

Ve větších městech se naše domy dětí a mládeže stávají komplexem několika zařízení. To jim umožňuje činnost koncipovat všestranně, přibližovat ji konkrétním podmínkám života dětí a mladých lidí, usnadňuje koordinaci a zvyšuje účinnost působení.

Volnočasovým aktivitám dětí a mládeže věnují u nás pozornost také další zařízení. Ze školských mají dlouhodobé tradice zvláště základní umělecké školy, rozvíjející zájmy a nadání dětí a mládeže v různých oborech umění. V posledních letech stoupl počet žáků ze 176 na 224 tisíc.

Pozornost dětem a mladým lidem věnují i další kulturní zařízení, například kulturní střediska městských částí velkých měst.

3.6.1. Zařízení s celostátní působností

Institut dětí a mládeže MŠMT ČR v Praze plní úkoly vyplývající ze státní politiky vůči mladé generaci a jejímu volnému času. Uskutečňuje výzkumy a vzdělávání pracovníků, vytváří koncepční a metodické materiály, poskytuje informace, zprostředkovává a rozvíjí mezinárodní kontakty. Tyto úkoly plní ve spolupráci se státní a veřejnou správou a s nestátními neziskovými organizacemi. Základními úseky její činnosti jsou: oddělení vzdělávání, výzkumu, volného času, Talentcentrum, informační centrum pro mládež a Česká národní agentura mládeže.

Institut zájmového vzdělávání MŠMT ČR v Hořovicích je od roku 2000 účelovým, odborným a experimentálním zařízením působícím na úsecích vzdělávání pracovníků

středisek volného času, táborů a dalších pedagogů volného času, přímá práce mezi dětmi a mladými lidmi, práce s talenty, prázdninové aktivity, konzultační a poradenská činnost.

Středisko vzdělávání, informací a služeb MŠMT ČR v Prachaticích je odborným zařízením v oblasti teoretického a praktického zájmového vzdělávání a péče o účelné využívání volného času dětí a mládeže. Zabývá se vzděláváním pracovníků školních družin, středisek volného času, domovů mládeže, občanských sdružení, táborů a dalších. Ve svém Centru ekologické výchovy s celorepublikovou působností se věnuje také ekologické výchově a pořádání aktivit pro děti a jejich rodiče. pro potřeby škol, občanských sdružení a dalších zájemců zpracovává a vydává metodické materiály. [8]

3.7. *Uspořádání a pravidelnost volnočasových aktivit*

Tradiční aktivity zařízení můžeme členit na příležitostné, pravidelné (kroužky, kluby, umělecké soubory, sportovní družstva, kurzy), prázdninové (stálé a putovní tábory, odborná soustředění o školních, zejména letních prázdninách), organizování soutěží, podíl na přípravě pracovníků volného času dětí a mládeže, zobecňování zkušeností z těchto činností.

V současnosti se doceneňuje spontánní činnost dětí a mládeže. Proto zařízení vytvářejí podmínky i pro neorganizované využití volného času podle aktuálního zájmu jednotlivců i skupin, vymezené pouze provozní dobou zařízení a pedagogicky a organizačně ovlivňované jen nepřímo. Účastníkům umožňuje vstupovat do nových činností a prostředí, vyrovnávat nutnost podřizování se denním povinnostem v rodině a škole, rozhodovat se a jednat podle vlastní volby. Spontánní aktivity bývají dětmi a mladými lidmi oblíbeny právě pro tuto volnost a neformálnost.

Volnočasové zařízení a jejich aktivity svou obsahovou diferenciací překračují působnost resortu školství a mládeže. Na jejich rozvoji se proto podílejí další oblasti státní správy (ministerstva kultury, životního prostředí, zdravotnictví, vnitra i hospodářství), samosprávy krajů a obcí, občanská sdružení a církve i komerční sektor.

Velká pozornost se věnuje vytváření podmínek pro nové druhy sportu a turistiky (areály na florbal, softbal, freestylové sporty. haly na bowling, akvaparky, cyklistické stezky, rehabilitační areály).

Iniciativy se projevují v oblasti umění a zábavy: vybavování knihoven počítači, zřizování místních kulturních a klubových zařízení (divadel malých forem, letních škol umění). Rychle však rostou i zařízení většího rozsahu jako multikomplexy nebo tematické zábavní parky.

Vznikají zařízení s převládající poznávací funkcí: projekty filmového vzdělávání a výchovy, kde dopoledne probíhají hodiny jako součást povinné výuky a v odpoledních hodinách aktivity filmového klubu.

3.8. *Věk účastníků*

Výraznou tendencí je rozšiřování věkové struktury účastníků aktivit. Těžištěm nadále zůstává věk žáků základní a střední školy, posunuje se však do věku předškolního i do věku mladých dospělých. Současná praxe domů dětí a mládeže se v tomto směru rozvíjí takto: mezi 3 až 6letými to jsou dopolední a jiné příležitostné činnosti : klub předškoláků, taneční a pohybový kroužek, od 4 let letní tábory, od 5 let jarní pobyty na horách, výtvarný kroužek, ovládání multimédií. Ve školním věku a dospělosti se zájmová činnost pravidelná stává odborně i výchovně náročnější. Častěji než v minulosti se uplatňují také společné aktivity dětí předškolního i školního věku spolu s dospělými, zejména s rodiči (společná cvičení, výtvarný klub atd.). [8]

3.9. *Pomoc volného času při řešení negativních jevů mezi dětmi a mladými lidmi*

V současnosti aktivity volného času stále častěji překračují hranice tradičního vymezení výchovy a vzdělávání dětí a mládeže a vstupují do dalších oblastí jejich života. Významná je v tomto směru zvláště sféra zdravotní a sociální, kde jde o děti a mladé lidi trpící různými formami znevýhodnění. Aktivity a zařízení volného času vycházejí i zde ze svých zásad (dobrovolnost účasti, různorodost obsahového působení, demokratický přístup pro každého, spoluúčast atd.). Svoje působení však přizpůsobují podmínkám, zejména stavu a možnostem účastníků aktivit a terapeutických postupů.

V těchto souvislostech se hovoří o léčebné rekreaci, která zahrnuje léčebné postupy a rekreační aktivity osob nemocných nebo žijících v nepříznivých podmínkách. Jejím výchozím

cílem je léčit, zlepšovat fungování organismu, omezovat i vylučovat důsledky nemoci nebo nezpůsobilosti.

3.10. Sdružování dětí a mládeže

Častým, oblíbeným a významným způsobem realizace volného času dětí a mládeže je jejich sdružování. Od druhé poloviny 19.století až po současnost se rychle rozvíjelo a v přímé závislosti na celkové orientaci společnosti buď nacházelo podporu, nebo byl jeho vývoj dočasně i dlouhodobě přerušován.

Jeho základem je na rozdíl od rodiny a školy dobrovolné rozhodnutí dítěte a mladého člověka do sdružení vstoupit a účastnit se jeho činnosti, přijmout jeho hodnotovou orientaci a uplatňovat jeho cíle, obsahové a organizační zásady, svoje znalosti a dovednosti, aktivitu a čas nevyužívat pouze pro vlastní rozvoj nebo podíl na výhodách, nýbrž také ve prospěch svých vrstevníků nebo prostředí.

Takto člen sdružení rozvíjí svoji osobnost, sociální vztahy a osvojuje si žádoucí hodnoty. Vymezení přiměřeně náročných požadavků, závazných mechanismů i tradičních rituálů umožňuje probouzet a uspokojovat zájmy členů a současně klást na ně požadavky. Dobrovolná účast rozšiřuje prostor a možnosti života dítěte a mladého člověka, naplňuje ho novými zážitky a zkušenostmi, spojuje realizaci individuálních potřeb a zájmů s účastí na společné činnosti. [8]

3.10.1. Vrstevnické skupiny

Pro mnoho dětí a mladých lidí je první, a často také jedinou formou dobrovolného sdružování neformální vrstevnická skupina. Vytvářejí ji mladí lidé blízkého věku a obdobného zájmu, často také téhož pohlaví a blízkého sociálního statusu. Vrstevnické skupiny vznikají nejprve v místě bydliště, později se dosah jejich působení zvětšuje. Tyto skupiny v minulosti byly a dodnes jsou výrazem potřeby člověka navazovat neformální mezilidské kontakty.

Príslušnost k takovéto skupině poskytuje zázemí a ochranu, kompenzuje jejich sociální a citovou deprivaci, vytváření sociálních vztahů a pocitu bezpečnosti má pro jejich členy

někdy stejný význam jako obsah činnosti. Pomáhá překonávat sociální izolaci a přispívá k jejich socializaci a k osvojování pozitivních hodnot. V některých případech však působí opačným směrem. Důsledkem se tak stává antisociální a delikventní chování (bandy, gangy).

Pozitivně zaměřené vrstevnické skupiny se věnují společným hrám, jednoduchým soutěžím a sportování, zábavě nebo objevování svého okolí a svým členům umožňují vstupovat do vzájemné komunikace. Stanovují si jednoduché, přístupné a krátkodobé cíle, mají různý stupeň soudržnosti i délku trvání, postrádají pevnou organizační strukturu. Přitom však mohou podněcovat intenzivní zážitky, trvalé vzpomínky a hlubší osobní vztahy.

Svým členům pomáhají osvojovat si způsoby samostatného jednání, profilovat spektrum svých zájmů, přijímat a realizovat hodnoty v době, kdy zmizely předpoklady pro existenci sdružení budovaných na masovém základě a kdy roste individualizace volnočasového života dětí, mládeže i dospělých. Vrstevnické skupiny zůstávají trvalou součástí života mladých lidí a zachovávají značný výchovný potenciál.

3.11. Členění hledisek sdružení dětí a mládeže

3.11.1. Celková orientace

Podle základního zaměření je dělíme na cíle politické (organizace mládeže určité politické strany), náboženské (z hlediska učení některé církve nebo náboženské společnosti), výchovné (v rámci různých pedagogických koncepcí).

Hlavními funkcemi vzhledem ke svým členům i společnosti jsou funkce výchovné, vzdělávací, oddech a zábava, sociální a zdravotní prevence, náprava negativních jevů (resocializace, reedukace).

Výchovné působení vzhledem na jednotlivce, jeho skupiny nebo veřejně prospěšný zřetel vzhledem ke společenskému prostředí (dorst Červeného kříže, samosprávné struktury dětí a mládeže).

3.11.2. Obsah činnosti

Podle jeho šíře jej dělíme na obsah všestranný nebo zaměřený především na některou zájmovou stránku obsahu a metod jeho realizace (herní aktivity, sport, turistika, činnost technická nebo ekologická, umělecká tvořivost, rekreace a oddech, mezinárodní činnost).

Podle jeho základního zaměření jej dělíme na výchovu prostřednictvím individuálně motivované zájmové činnosti až po příležitostné nebo trvalé plnění veřejně prospěšného úkolu ve prospěch člověka a přírody.

3.11.3. Složení členstva

Podle věku dělíme na děti (do 15 let), dospívající mládež (15 – 18 let), mladí dospělí (18 – 25 let) nebo tyto věkové skupiny společně, případně i s dospělými členy bez omezení věku.

Podle sociální nebo profesní příslušnosti (sdružení mladých dělníků, vesnické mládeže, studentů). [8]

3.11.4. Vnitřní uspořádání

Podle vztahu sdružení ke svým členům dělíme na vztah demokratický a participační, autoritativní a podřizující.

Podle míry industrializace dělíme od volně strukturovaného, otevřeného klubu mládeže jako součásti sdružení působícího pouze v místě bydliště po sdružení s ucelenou organizační výstavbou a celostátními řídicími orgány.

Podle míry spoluúčasti členů na činnosti sdružení dělíme na neformální skupinu vedenou mladými lidmi, sdružení dětí vedené dospělými, dětské a mládežnické složky organizací dospělých, sdružení dospělých na ochranu práv dětí, pro prevenci jejich sociálního vylučování nebo resocializaci, kde děti a mladí jsou především předmětem péče.

3.11.5. Reálný nebo předpokládaný vliv dětí a mládeže

Úsilí vytvářet širokou členskou základnu nebo působit také mezi nečleny s cílem vlivem sdružení obsáhnout celou populaci příslušného věku či její výraznou většinu, nebo naopak programově vytvářet úzkou členskou základnu a členství vymezovat prostřednictvím náročných požadavků a motivačních prostředků. V současnosti jde především o to přitažlivými programy získávat děti a mladé lidi pro členství a činnost ve sdružení.

3.11.6. Vymezení vzhledem k dalším institucím společnosti

Podle vztahu sdružení ke škole dělíme od plné obsahové a organizační nezávislosti až po obsahovou a organizační podřízenost škole.

Podle vztahu sdružení ke státním orgánům dělíme od neutrálního a nezajímajícího se po aktivní spolupráci s nimi k samostatnému podílu na řešení otázek společného zájmu a přijetí odpovědnosti za převzaté úkoly.

3.12. Děti a mladí lidé žijící v obci a regionu

Významným prostorem a činitelem volného času jsou obce a regiony, jejichž koncepce a aktivity, personální, institucionální a materiální podpora vytvářejí předpoklady i pro účast dětí a mládeže ve volnočasových aktivitách a životě společnosti. Nejmladší občané zde prožívají první roky a desetiletí života a školy odtud vstupují do širšího sociálního a výchovného prostředí. Vesnice, města, regiony se od sebe odlišují tradicemi, sociálním a profesním profilem, ekonomickou a kulturní úrovní, postavením mladé generace i pozorností k její výchově a vzdělávání.

Někteří mladí lidé žijí a rozvíjejí se v tělesném kontaktu a v souladu se svým prostředím, k jehož rozvoji začínají sami přispívat. Jiní vůči němu zůstávají neutrální, další však podléhají nežádoucím vlivům a jejich vztahy k prostředí se stávají konfliktními. Z mnoha důvodů proto obce a regiony zvyšují zvláště od devadesátých let 20. století koncepční i praktickou pozornost věnovanou volnočasovému životu a výchově dětí a mládeže.

Místní a regionální orgány zpracovávají zásady a praktické směry své politiky vzhledem k mladé generaci a různým oblastem jejího života a výchovy. Již malé obce věnují pozornost volnému času. Usilují o to harmonizovat působení správy obce, dobrovolného sdružování, státu a komerčního sektoru a rozšiřovat tak jejich možnosti. Na ujasňování a uskutečňování perspektiv se podílejí také zařízení a dobrovolná sdružení, využívají svých empirických výzkumů a na jejich základě přijímají koncepční dokumenty.

3.12.1. Působení mezi dětmi a mládeží v místech a regionech České republiky

V naší zemi má místní a regionální volnočasový život dětí a mladých lidí dlouhodobé tradice, jež však v průběhu minulého století byly několikrát přerušeny. Vždy se však ukázaly živými a nezbytnými, podle potřeb života a výchovy nejmladších občanů se obnovovaly a znovu rozvíjely. V průběhu druhé poloviny 19. století se u nás rozvíjel spolkový život, představovaný Sokolem a řadou dělnických, osvětových nebo zájmových spolků dospělých a dospívající mládeže. Od počátku 20. století k tomu přistoupila také sdružení dětí a dospívající mládeže samých (skauting). Jejich rozvoj byl v meziválečném období spjat s místem bydliště. Tehdy také začaly v širší míře vznikat potřebné prostory a zařízení (hřiště, sportoviště, tělocvičny, letní tábory). i zařízení sociální podpory a ochrany nejmladších příslušníků společnosti.

Ucelené sítě zařízení volného času dětí a mládeže budované v obcích nebo vyšších správních celcích vznikaly až ve druhé polovině 20. století. Po několika letech poválečné obnovy bylo těžiště společenského a zájmového života dospělých, mládeže i dětí přeneseno na pracoviště (u žáků do škol), kde se měl přednostně uskutečňovat i jejich mimopracovní, respektive mimovyučovací život. toto centralizované a monopolizující pojetí bylo však již ve druhé polovině padesátých let minulého století kriticky analyzováno a postupně měněno tak, aby více vycházelo z podmínek života v obci, lépe odpovídalo specifice volného času a přibližovalo se tím potřebám dětí a mladých lidí.

Obce a kraje hmotně podporují rozšiřování kapacit zařízení volného času a budování jejich sítí. Prostory nebo objekty původně vybudované pro jiný (například výrobní) účel se přestavují v moderně vybavená rekreační, sportovní nebo kulturní centra. Jinde vznikají zcela nová zařízení (akvaparky, hřiště, sportovní stadiony). Kromě toho obce nebo kraje poskytují

sdružením a institucím volného času nejmladších občanů prostředky na budování a provoz drobných zařízení (kluboven, hřišť, objektů pro letní tábory). [8]

3.13. *Média a komunikace jako součást volného času dětí a mládeže*

Současné způsoby využívání médií pomáhají vytvářet pozitivní vztah také k předpokládaným informacím, k námětům a programům volnočasové činnosti a probouzejí zájem dětí a mladých lidí o to vyjadřovat svoje názory. Vztah mladý uživatel – médium – společnost se rozvíjí denně, mnohonásobným opakováním, velmi často jako živelný individuální proces. Pro uživatele proto zůstává aktuální požadavek učit se média využívat vhodně a v přiměřeném rozsahu se záměrem naučit se v nich nacházet potřebné informace a pozitivní podněty k činnosti. Východiskem pro vytvoření takového vztahu je zřetel ke sdělovacím obsahům a hodnotám, jemuž má technické zvládnutí médií sloužit.

Hodnotový zřetel je aktuální i proto, že média ve volném čase dětí a mládeže působí také nežádoucími vlivy, ať vznikají v širším společenském kontextu, ve volném čase, nebo přímo ve sféře médií. Časově příliš náročné využívání médií ve volném čase může vést k závislosti na nich nebo způsobuje absenci činností kompenzačních. Média sice umožňují získávat množství obsahově různorodých informací a operativně navazovat kontakt s dalšími lidmi, často se to však děje bez zažité osobní zkušenosti a rozvíjení hlubšího vztahu. Žádoucí proto je jejich a metody aktivity volného času koncipovat tak, aby nevedly k jednostrannosti a stereotypům, nýbrž podporovaly všestranný rozvoj osobnosti.

3.14. *Politika volného času ve společnosti*

Děti a mládež nejsou jen objektem politiky, nýbrž do ní vstupují rostoucí měrou také jako aktivní subjekt. V průběhu 20.století se proto utvářela politika vzhledem k různým oblastem jejich života a výchovy. Většinou za svůj cíl vyhláší rozvoj osobnosti dětí, mladých lidí a celé mladé generace, jejich uplatnění v životě společnosti a ochranu před negativními vlivy. Sektorové politiky vzhledem k mladé generaci se někdy označují jako „politiky mládeže“.

Také politika vzhledem k volnému času dětí a mládeže nabyla v evropských zemích zejména ve druhé polovině 20. století na významu. Měla by být nástrojem všestranného

rozvoje jednotlivců, jejich věkových, sociálních, a zájmových skupin i mladé generace jako celku a jejich ochrany proti nepříznivým vlivům. Její součástí proto je také reedukace a resocializace dětí a mladých lidí postižených zdravotními obtížemi, negativními závislostmi nebo sociálním vylučováním. Je rovněž způsobem, jak umožňovat a podněcovat dobrovolnou účast dětí a mladých lidí na aktivitách, jejichž základem je pluralita a možnost volby. tento zřetel nabývá na významu zvláště v posledním období.

Politika společnosti k volnému času dětí a mládeže umožňuje (a současně i potřebuje) součinnost s jinými oblastmi života společnosti (zvláště s legislativou a ekonomikou) a dalšími institucemi (rodinou, školou, médií, obcí). Každá z nich má specifickou úlohu v rozboru současného stavu, v přípravě a realizaci praktických opatření, ve vytváření personálních a organizačních, prostorových a materiálních předpokladů, v koordinaci úsilí jednotlivých činitelů a zaměření na aktuální a prvořadě otázky. [8]

3.14.1. Tendence vývoje politiky volného času

V průběhu doby vykrystalizovaly hlavní modely politiky evropských zemí vzhledem k mladé generaci a jejímu volnému času, jejichž vliv se projevuje i v současnosti a které popíšeme.

3.14.1.1. Model živelnosti a nezájmu státu

Liberální pohled na svět, který se uplatňoval od 19. století, zastával názor, že pro společenský pokrok i štěstí jednotlivce je nejlepší dát každému co největší svobodu. Nedůvěřoval tomu, že stát dokáže účelně pečovat o potřeby lidí (tedy ani o jejich rozvoj nebo náplň volného času), proto by se vláda měla omezit na zajištění základních podmínek života společnosti (bezpečnost, platnost zákonů a dohod) a do ostatních nezasahovat. Péče o ty, kdo nejsou schopni se o sebe postarat sami, měla zajišťovat především rodina a pak dobrovolná sdružení lidí. Zajištění péče o volný čas dětí a mládeže tak bylo ponecháno rodičům a různým spolkům, sdružením, církvím. [8]

3.14.1.2. Model utopického optimismu

Myšlenkové základy tohoto přístupu se výrazně prosazovaly v průběhu 20. století. Rodil se za složitého postavení pracujících a jejich dětí, nepřiměřeného rozsahu pracovní doby a tvrdých podmínek práce, nezaměstnanosti a politických nesvobod. Požadavek na volný čas a jeho smysluplné využívání se promítl do koncepčního, i když zjednodušeného členění doby života na 8 hodin práce, 8 hodin spánku a 8 hodin volného času. Takto se stával i součástí požadavků širokých společenských hnutí a jejich aktivit, jež na důsledky předchozího vývoje reagovaly snahou o zásadní proměnu společnosti. [8]

3.14.1.3. Model reálně optimistický

Vzešel ze snahy překonat nedostatky obou předchozích přístupů. Uplatňuje se v podmínkách pluralitního uspořádání společnosti, které se od 90 let 20tého století prosazuje v celé Evropě. Snaží se účinně reagovat na negativní rysy a nežádoucí vlivy současné společnosti a působit ve prospěch jednotlivých dětí, jejich skupin (např. menšin) a celé mladé generace. Oba předchozí vyhraněné přístupy nahrazoval pozorností k jednotlivci, vytvářením podmínek pro jeho dobrovolnou účast na výchovných a veřejně prospěšných aktivitách volného času a pro jeho neformální participaci. Respektuje různorodost, dynamičnost i proměnlivost života a výchovy mladé generace a dává jí možnost podílet se řešení existujících rozporů a paradoxů, snaží se spojovat individuální a společenský zřetel a tím podporovat výchovu občana demokratické společnosti. Volnočasové aktivity tak nejsou pouze odrazem individuální zájmové orientace, nýbrž se stávají také výrazem společenské angažovanosti mladého člověka. [8]

3.15. *Právní a ekonomický rozměr politiky volného času*

Politika společnosti vzhledem k mladé generaci a jejímu volnému času obsahuje také dimenzi právní. Ta je obsažena v Úmluvě o právech dítěte a zprávách o její realizaci zpracovávaných státními orgány a doplňovaných analýzami subjektů občanské společnosti.

Legislativa vztahující se k výchově a vzdělávání našich dětí a mládeže vymezuje rovněž výchovné a sociálně – ochranné funkce výchovných a vzdělávacích institucí (škol, školních družin a školních klubů, středisek pro volný čas dětí a mládeže, domovů mládeže,

dětských domovů a dalších školských zařízení) i práva a odpovědnost jejich pracovníků. Činí tak pomocí zákonů, nařízení vlády, vyhlášek nebo metodických pokynů MŠMT ČR. [7]

Významným zřetelem politiky společnosti je rovněž vztah ekonomiky k volnému času mladé generace. Hospodářský vývoj podmiňuje způsoby realizace a rozsah pracovní doby, rozšiřování volného času dospělých, života dětí i osamostatňujících se mladých lidí. Ve způsobu trávení volného času se projevují jak rostoucí možnosti , tak také prohlubující se sociální diferenciací a vylučování části mladé populace, kdy zdražování jeho placených služeb znemožňuje dětem ze sociálně slabších vrstev účast. Takto vzniká a prohlubuje se rozpor mezi demokratickým požadavkem všestranného rozvoje a předpoklady tento požadavek skutečně plnit.

Reálná podoba volného času a jeho výchovné zhodnocení jsou však nejen důsledkem, nýbrž také součástí a podnětem ekonomického rozvoje. Příležitost pro podnikatele i nová pracovní místa přináší například výstavba a provoz zařízení pro volný čas, výroba a prodej vybavení, pomůcek nebo služeb, domácí i zahraniční turistika mladých lidí. K rozvoji placených služeb přispívá průraznost reklamy a naléhavost jejích nabídek.

Komerční sféra přispívá k rozvoji aktivit a institucí volného času i sponzorskou účastí velkých firem nebo nadací, bez nichž by se neobešla výstavba nových stadionů a jiných sportovních zařízení, vrcholné mezinárodní události ve sportu a kultuře.

Lze předpokládat, že náročnost a význam vztahu volnočasových aktivit a jejich ekonomické dimenze dále poroste. Měla by však zůstat podřízena výchovným a vzdělávacím cílům a snaze rozšiřovat okruh jejich mladých účastníků.

3.16. Praktická část

3.16.1. Metodika

Při zpracovávání bakalářské práce jsem použil tyto metodické postupy: terénní zjišťování, popis a analýzu.

3.16.2. Vybrané základní údaje o MČ Praha 11

Geografické údaje

Rozloha: 979 ha

Sestává ze dvou katastrálních území:

Chodov - 743 ha

Háje - 236 ha

Nadmořská výška:

maximální 320 m

minimální 240 m

Vzdálenost od středu města: 8 km

Správní vývoj

Obce Chodov a Háje byly připojeny k Praze v roce 1968. Připadly k obvodu Praha 4, ale nadále pro ně zůstal zachován prvoinstanční orgán Místní národní výbor Chodov. Od roku 1971 vyrůstala na katastrech Chodova a Hájů nová, dodnes neukončená zástavba, nazývaná Jižní Město.

V roce 1990 se tato část obvodu Praha 4 stala městskou částí s názvem Praha - Jižní Město. Koncem roku 1994 byla přejmenována na městskou část Praha 11.

Počet obyvatel

Ve správním obvodu Praha 11 bylo k 31. prosince 2005 celkem **83 535 obyvatel** s platným trvalým pobytem. Z toho v jednotlivých městských částech: Praha 11 78 641 Chodov 56 292 (z toho 1162 cizinců) Háje 22 349 (z toho 415 cizinců) Křeslice 537 (z toho 5 cizinců) Šeberov 2 197 (z toho 66 cizinců) Újezd 2 160 (z toho 68 cizinců)

Ve vlastní městské části Praha 11 bylo k 31. 12. 2004 celkem 79 556 obyvatel (k 31. 12. 2003 to bylo 79 899 obyv.; sčítání lidu k 31. 12. 2001 vykázalo 81 087 obyvatel). Z podkladů odboru vnitřních věcí ÚMČ Praha 11

Hustota obyvatel

8 181,5 na 1km² (k 30. 9. 2003)

Dva vybrané údaje z výsledků sčítání lidu k 31. 12. 2001:

Počet domů celkem: 2 770

Počet bytů: 33 013

Správní působnost městské části

Správní obvod Praha 11 je tvořen územím městských částí:

Praha 11

Praha – Křeslice

Praha – Šeberov

Praha – Újezd

Rozloha správního obvodu: 2 185 ha

Počet obyvatel ve správním obvodu: 84 498 (k 31. 12. 2001)

ÚMČ Praha 11 vykonává ve správním obvodu úkoly městské správy podle čl. 2 a čl. 3 Statutu hl. m. Prahy. Z hlediska ústředních orgánů státní správy je MČ Praha 11 součástí územního obvodu Praha 4. **[12]**

3.16.3. Přehled kulturních a sportovních organizací na Praze 11

Kulturní subjekty [10]

Kulturní dům Klubka

Typ příspěvková
Adresa č. p./č. or. Květnového vítězství 2126/36, Praha 4 Chodov, PSČ: 14900
Telefon 272930023
ředitel Mgr.Jitka Rybková
V působnosti útvaru Odbor školství a kultury

Kulturní centrum Zahrada

Typ příspěvková
Adresa č. p. Malenická 1784, Praha 11 Chodov, PSČ: 14800
Telefon 271910246, 271914689
Fax 271911859
ředitel Erik Bezdíček
V působnosti útvaru Odbor školství a kultury

Kulturní dům Opatov

Typ příspěvková
Adresa č. p./č. or. Opatovská 1754, Praha 4 Opatov, 149 00
Telefon 272941401
ředitel Ing.Vladimír Levický
V působnosti útvaru Odbor školství a kultury

Chodovská vodní tvrz

Typ příspěvková

Adresa č. p./č. or. Ledvinova 86/9, Praha 4 Chodov, PSČ: 14900

Telefon 267914831

ředitel Ing.Vladimír Levický

V působnosti útvaru Odbor školství a kultury

Archiv hlavního města Prahy

adresa: Archivní 6, Praha 4

Galerie Cesty ke světlu

adresa: Zakouřilova 955, Praha 4

Dům dětí a mládeže Jižní Město

adresa: Šalounova 2024, Praha 4

Kamínek, společenství pracující s dětmi a mládeží

adresa: Modletická 1401, Praha 4

Křesťanské centrum - Jižní Město

adresa: Modletická 1401, Praha 4

Mateřské centrum Domeček - YMCA Praha

Sídlo: YMCA Praha, Na Poříčí 12, Praha 1

Pobočka: Modletická 1401, Praha 4

Multikino Galaxie

adresa: Arkalycká 877/1, Praha 4

Regionální klub Společnosti přátel historické vlastivědy Praha 11

sídlo: Vidimova 2-4/1324, Praha 11

adresa: Ocelíkova 672/1, Praha 11

kontakt: PhDr. Jiří Bartoň
tel. 267 902 372
fax: 272 934 564
e-mail: barton@p11.mepnet.cz

Roy Billings, s.r.o.

kontakt: Václav Dančo
tel./fax: 296 831 590
tel.: 296 831 591
e-mail: danco@roybilling.cz
web: www.roybilling.cz

Stanice Jižní Město

adresa: Dubnova 6, Praha 4

Soukromá umělecká škola ALTERA PARS

adresa: Zdiměřická 1427, Praha 4
pobočka: Jažlovická 2119, Praha 4
kontakt: Karolína Čiháková, Ondřej Čihák
tel. 272 927 239

Nízkoprahový klub mládeže

adresa: Modletická 1401, Praha 11 - Opatov
tel.: 267 913 338 (jen v době otevření Ymkária)
e-mail: ymcapraha@volny.cz
další informace YMCA Praha tel. 224 872 128

Základní umělecká škola Jižní Město

adresa: Křtinská 673, Praha 4
pobočka: Jana Růžičky 1179, Praha 4 – Kunratice
ředitel: Mgr. František Hlucháň
tel. 267 900 131
fax: 267 900 134
e-mail: zus.krtinska@volny.cz

Sportovní subjekty [11]

Aerobic Monika, Fitness Opatov (kulturní dům)

adresa: Opatovská 1754, Praha 4

kontakt: 267 914 685, 608/027653

Fitness-squash Centrum Chrupa

adresa: Křejnická 2021, Praha 4

nabídka: 5 kurtů pro squash, posilovna

FC Háje Jižní Město

kontakt: Jan Horník, K Jezeru 2, Praha 4

Házená HC Háje

adresa: K Jezeru 2, Praha 4

nabídka: Házená pro děvčata od 6 roků pod vedením odborných trenérů

kontakt: Vápenka Pavel tel: 602218035, www.hchaje.cz

Klub sportovního tance Silueta Praha, o.p.s.

adresa: Květnového vítězství 57, Praha 4

nabídka: všestranný rozvoj koordinace, základy pro sportovní soutěžení

kontakt: 604 281 969

Klub zdravá záda

adresa: působí v prostorách SOŠ Schulhoffova ul.

nabídka: preventivní a léčebné cvičení pro dospělé i děti, přednášky, semináře, ergonomické poradenství, preventivní prohlídky

kontakt: MUDr. Jitka Švejdová, tel.: 272 926 288, e-mail: jitkasvejdova@volny.cz

Luhara, o.s. Jižní Město

adresa: Kulturní centrum Malenická 1784, Praha 4

nabídka: aerobní cvičení s hudbou na trenažerech Concept 2

kontakt: 222 562 431, 602 344 796

Interkrosový oddíl ONTARIO

adresa: trénujeme na ZŠ Mendelova 550

nabídka: sportovní oddíl pro děti od 2. třídy

kontakt: trenér Miroslav Vogl, tel. 267 914 364, 605 527 836, email: voglm@seznam.cz,
<http://ontario.hyperlink.cz/>

SK Praga Praha - oddíl orientačního běhu

Rock'n'Roll club Trosky Praha

adresa: Perneroва 43, Praha 8

kontakt: Gabriela Endrisová, 603/209 583

Shotokan Centrum Praha

adresa: Květnového vítězství 1554, Praha 4

nabídka: soukromá škola bojových umění zaměřená na výuku karate na profesionální úrovni

kontakt: Jan Pechan, 603 508563

Sokol Háje

adresa: Zdiměřická 1448, Praha 4

kontakt: Petr Štefan, 272 913 371

SKI SPORT

adresa: Podjavorinské 1609, Praha 4

nabídka: vodácko-cyklistické tábory pro děti

kontakt: Ing. Michal Turek, 272 910 825

Sport Club K3

adresa: Zdiměřická 1450, Praha 4, výuka v prostorách ZŠ Ke Kateřinkám

nabídka: karate – Shotokan pro děti a mládež

kontakt: Milan Klukáček, 261 211 508

L.S. Sportcentrum JONATHAN

adresa: ulice K Dubu, Praha 4 – Chodov, 4

nabídka: tenisové dvorce, dětská tenisová školka, fitness, aerobic, kickbox

kontakt: 272 937 414

Squash Centrum Chodov

adresa: K Horkám 1, Praha 4

nabídka: sportovně relaxační

kontakt: Ing. Pecháč, 272 924 492, www.sb.centrum.cz

Squash Point

adresa: ul. Květnového vítězství 79, Praha 4 - Háje

kontakt: tel.: 272 940 089, fax: 272 941 936, e-mail: squash@squashpoint.cz

Škola Teakwon-do I.T.F. HOSIN SOOL

škola korejského bojového umění, pobočky po celé Praze

adresa: v prostorách ZŠ Campanus

kontakt: Martin Zámečník, 603/302 739

Tenis Centrum Donovalská

adresa: Donovalská 1684, Praha 4

nabídka: antuka, umělá tráva, tenisová škola pro děti

kontakt: Mgr. Jiří Smrčka, 272 930 122

Tenisová škola Tallent, s.r.o.**TJ Jižní Město Chodov****TS Echo**

adresa: Vitošská 3413/7, Praha 4, 140 00

kontakt: tel/fax 241 774 244, mobil 602 29 60 70

e-mail: marhold@echodance.cz

web: www.echodance.cz

TTC Elizza Praha, oddíl stolního tenisu

adresa: Ke Strašnické 52/22, Praha 10, působí v prostorách ZŠ Donovalská 1684

kontakt: Ing. Stupavský, 27867879, e-mail: stupavsky.elizza@telecom.cz

Volejbalová škola Praha

kontakt: Josef Farmačka, Konstantinova 1471, 149 00 Praha 4, 272 937 756

Škola 15-20h, tel.: 267 914 140, e-mail: info@volejbalovaskolapraha.cz,

internet: <http://www.volejbalovaskolapraha.cz>

3.16.4. Kulturní centrum Zahrada

Jedná se o příspěvkovou organizaci městské části Praha 11. Kulturní centrum je jedno z nejmodernějších center v ČR. [13]

Kontakty

Poštovní adresa

Kulturní centrum Zahrada

Malenická 1784

148 00 Praha 4 - Chodov

IČO: 48 13 40 91, DIČ: CZ 48 13 40 91

telefon

271 910 246, 271 914 689, 775 242 314

fax

271 911 859

e-mailová adresa

zahrada@kczahrada.cz

wapová adresa

www.kczahrada.cz/wap

Historie

- říjen 2000 - začátek přestavby bývalých jeslí v Malenické ulici
 - listopad 2001 - zahájen provoz v provizorních podmínkách
 - leden 2002 - oficiální vznik Kulturního centra Zahrada
 - duben 2002 - dokončena hrubá stavba velkého sálu
 - září 2002 - začátek provozu zařízení v současné dramaturgické podobě
 - leden 2005 - rozšíření programu o pořady Host v Zahradě, Film s hostem a představení Studia Láďa
 - leden 2006 - vznik stálé scény Studia Láďa Ladislava Smoljaka a Divadélka u Panáků
- celkové náklady na přestavbu: 52,7 milionů Kč

Charakteristika Zahrady

- bohatý kulturní program pro návštěvníky všech věkových kategorií
- pestrá nabídka kurzů všech typů
- možnost výhodných pronájmů prostor
- atraktivní moderní budova
- snadná dopravní dostupnost (pomocí MHD i osobní dopravy)
- doplňkové služby: občerstvení CaféK, internetová kavárna
- osobní přístup a rozumné ceny
- kompletně bezbariérové + nekuřácké prostředí

Statistika

- 29 205 přístupů na webové stránky Zahrady (údaj k 20.5. 2004)
- 47 982 přístupů na webové stránky Zahrady (údaj k 6.4. 2005)
- 69 586 přístupů na webové stránky Zahrady (údaj k 17.1. 2006)
- 2 000 diváků týdně
- 780 návštěvníků zapsaných v pravidelných kurzech
- 40 kulturních pořadů do měsíce
- 13 stálých zaměstnanců

Provoz KC Zahrada je financován městskou částí Praha 11. V roce 2004 uvolnila městská část na provoz 5 166 000 Kč. Schválený rozpočet na rok 2005 činil 4 288

000 Kč. V průběhu roku se na provoz uvolnila částka vyšší a na konci roku činila 5 414 600 Kč. Schválený rozpočet na rok 2006 činí 4 288 000 Kč, ale i tato částka bude na konci roku mnohem vyšší.

3.16.5. Kulturní dům Klubka

Kulturní dům Klubka se nachází na Jižním Městě. Jeho náplní je kulturně vzdělávací činnost. Nabízí svým návštěvníkům především zájmové činnosti pro děti všeho věku. Jsou to jednak kurzy, které děti navštěvují pravidelně 1x týdně, nebo jsou to aktivity na vstupenky, kde záleží na libovolnosti návštěvníka, zda zvolí pravidelnost či nikoli. Také nabízí každou sobotu zábavu nejen pro děti, ale i pro jejich rodiče. [16]

Na školní rok 2006/2007 připravuje KD Klubka tyto akce. [15]

1. **Hudební** - výuka hry na hudební nástroje: kytara, keyboard, klavír, flétna, saxofon, klarinet, sólový zpěv
2. **Výtvarné** - pro děti předškolní, mladší i starší školní.
3. **Keramické** - pro děti předškolní, mladší i starší školní, dospělé
4. **Spojenou výtvarnou a keramickou dílnu**, kde se po týdně tyto aktivity střídají - pro předškolní, mladší i starší školní děti
5. **Přípravný výtvarný kurz pro umělecké školy** - pro starší školní děti
6. **Pohybově estetická výchova** - pro děti od 2 let s jedním z rodičů

Provoz KD Klubka je financován z rozpočtu městské části Praha 11. V roce 2004 byly na provoz kulturního domu uvolněny prostředky ve výši 1 856 600 Kč. Původní rozpočet na rok 2005 plánoval přispívat na chod sumou 2 250 000 Kč, ale k 31.12.2005 se částka zvýšila až na 2 309 000 Kč. Plánovaný příspěvek na rok 2006 činí 2 250 000 Kč.

3.16.6. DDM Jižní město

Dům dětí a mládeže Jižní město je klasickým mimoškolním zařízením, zřízený Magistrátem hlavního města Prahy. Aktivně se podílí na výchově dětí, rozvoji schopností a kreativitě jejich myšlení.

Nabízíme širokou škálu zájmových činností, prázdninových táborů, včetně zahraničních, a příležitostních akcí o víkendech.

V budově naleznete například keramickou dílnu, hernu stolního tenisu, taneční sál, pracovnu výpočetní techniky, výtvarný ateliér a klub pro volně příchozí. Dále DDM JM provozuje ubytovnu pro dětské kolektivy.

Na volně přístupné zahradě je otevřené skateboardové hřiště s rampami a překážkami pro jízdu na skateboardech nebo in-line bruslích. Najdete zde i malou horolezeckou stěnu, venkovní stůl na stolní tenis, přírodní divadlo a volejbalové hřiště s umělým povrchem.

DDM JM je též zapojeno v organizaci soutěží (uměleckých i sportovních) vyhlašovaných MŠMT. Dále pak, v dopoledních hodinách, vytváří zábavné vědomostní i rukodělné programy pro ZŠ.

Mezi kroužky provozované DDM patří: divadlo, estetika, hudba, keramika, počítače, pohyb, pro nejmenší, sport, tanec, technika, turistika.

Příklad kroužků pro nejmenší v DDM Jižní Město

NÁZEV KROUŽKU	VĚK	VEDOUcí	DEN	OD-DO	CENA*	MÍSTO	VOLNO
Barevné čarování - Vv	3-6	M. Mathesová	Po	15,30 16,30	900,- Kč	DDM Janouchova	5
Dětský klub Beruška	3-6	M. Mathesová	Út	9,30 11,30	1 000,- Kč	DDM Janouchova	5
Dětský klub Beruška	3-6	M. Mathesová	Čt	9,30 11,30	1 000,- Kč	DDM Janouchova	5
Dětský klub Sedmikráska	3-6	P. Dolejšová M. Messnerová	Út	9,30 11,30	1 000,- Kč	DDM Šalounova	obsazeno

NÁZEV KROUŽKU	VĚK	VEDOUcí	DEN	OD-DO	CENA*	MÍSTO	VOLNO
Dětský klub Sedmikráska	3-6	P. Dolejšová M. Messnerová	Čt	9,30 11,30	1 000,- Kč	DDM Šalounova	obsazeno
Hrajeme si spolu (s rodiči)	1-2,5	I. Bílková	Pá	9,45 10,45	50 Kč/h	DDM Šalounova	ano
Pohybové hry	4-6	P. Dolejšová	Čt	15,30 16,30	900,- Kč	DDM Šalounova	5
Sluníčko-tanec	3-6	V. Belešová	Čt	15,30 16,30	900,- Kč	DDM Janouchova	6

DDM Jižní město je financováno magistrátem hlavního města Prahy a mezi jeho další sponzory patří Erkotyp a Plast servis Kamenice.

3.16.7. Volejbalová škola Praha

Volejbalová škola Praha je soukromým projektem primární prevence kriminality mládeže a protidrogové prevence. Je názorným příkladem využití sportu a pohybu při efektivní výchově dětí a mládeže. Hlavním patronem školy je Národní protidrogová centrála Policie České Republiky. To by měl být dostatečný argument proti neustálému zaměňování projektu za sportovní subjekt. Od zahájení činnosti v roce 1991 prošlo školou přes 10 tisíc dětí.

Škola nezaměřuje svoji pozornost na pohybově talentovanou mládež. Přijímá prakticky každého mladého zájemce v rámci volné kapacity a to od 1. třídy ZŠ. Členství je podmínováno zejména mírou zájmu. Pro zachování dlouhodobého členství jsou ale stanovena velice přísná pravidla pro chování žáků i jejich rodičů. Škola je soukromým projektem zejména proto, aby do její kvalitní a vysoce odborné práce nezasahovaly žádné vnější subjekty. To se týká rovněž rodičů, kteří se po přijetí dítěte zavazují k bezpodmínečnému dodržování závazků vůči škole a velice často tyto závazky ignorují. To má vždy za následek okamžité ukončení členství dítěte.

Projekt patří od svého zrodu v lednu 1991 k nejlépe zajištěným zájmovým činnostem mládeže v České republice. Na této skutečnosti se nijak nepodílí stát. Péče školy o žáky trvá vždy 11 měsíců v roce, od září do července. Kromě výuky na trénincích absolvují žáci každý rok povinný letní tréninkový tábor, ozdravné pobyty u moře (v červnu a v září) a zahraniční zájezdy. Veškerá činnost žáků je dotovaná. Školné 17,50 Kč včetně 19% DPH za vyučovací hodinu je v současných českých podmínkách zcela určitě raritou a je patrně jedním z hlavních důvodů dlouhodobého velkého zájmu mládeže o členství. Náklady na jednoho žáka a vyučovací hodinu se postupně vyšplhaly až na 106 Kč.

Na ekonomickém zajištění chodu školy se tedy rodiče podílejí asi jednou pětinou. Roční provozní náklady Volejbalové školy jsou 4 miliony Kč. Polovinu nákladů (2 miliony Kč) pomáhá pokrýt celá řada sponzorů. Generálním partnerem je Poštovní spořitelna, která ročně podporuje projekt 600 000 Kč. Dalšími partnery jsou : Pražská teplárenská a.s., Transgas a.s., Readymix Praha s.r.o., OCE ČR s.r.o., Gigasport, foto Škoda a Interlacto s.r.o.. Materiální a technickou pomoc poskytují škole : Gala a.s., OKI Systems, euroAWK a Quo reklamní společnost.

Další příjmy Volejbalové školy plynou z prodeje sportovního vybavení. Škola se zaměřuje na prodej: kožených medicimbalů, značkových volejbalových míčů. značkové halové obuvi, značkových dresů, značkového sportovního oblečení atd.

Celkový počet žáků navštěvujících Volejbalovou školu je 550. V minulosti byl však tento počet až trojnásobný a projekt měl 30 tréninkových center téměř v každé městské části. Hlavním důvodem redukce počtu žáků a tréninkových center na jedno, bylo naustálé neadekvátní zvyšování nájemného v tělocvičnách škol, které projekt nebyl schopen akceptovat.

4. Závěr

Smysluplné využití volného času dětí a mládeže je v dnešní době problémem moderní společnosti. Jeho rozvoj je spjat se zaměstnáním a délkou pracovní doby rodičů. Při velkém pracovním zatížení rodičů je vhodné využití volnočasových aktivit důležitým krokem ke správnému rozvoji osobnosti jedince. V dnešní době mají dítě i rodiče velkou možnost výběru volnočasových aktivit. S vývojem doby vznikají stále nové možnosti jako: florbal, kroužky výpočetní techniky, moderní tance atd. Velice důležitým krokem správného vyplnění volného času je správný výběr volnočasové aktivity. Děti a mladí lidé by měli dělat to, co je baví a ne navštěvovat kroužky, které jim nic neříkají a navštěvují je jen na přání rodičů. Z vlastní zkušenosti vím (pracuji s dětmi jako volejbalový trenér ve VOŠK Praha), že takto vyplněný volný čas vede k negativním jevům ve vývoji osobnosti mladého člověka. Proto je velmi důležité, aby si dítě mohlo volnočasovou aktivitu samostatně vybrat.

Praha 11 je největším pražským obvodem a zároveň místem s největší dětskou kriminalitou a značnými potížemi s užíváním drog u dětí a mládeže. Jako prevence proti těmto patologickým jevům se v Praze 11 nabízí celá řada kulturních a sportovních volnočasových aktivit. Množství těchto aktivit je plně vyhovující vzhledem k velikosti městské části. Na financování většiny státních projektů (jako jsou Kulturní dům Klubka, Opatov, Kulturní centrum Zahrada) se podílí Městský úřad Prahy 11.

Kultura má v městské části Praha 11 velkou tradici. MŠMT podporuje kulturní činnost městské části každoročně 700 tisíci Kč z grantového programu. Z pokladny městské části jde každým rokem stále větší peněžní příspěvek na správu kulturních památek a objektů. V roce 2004 tyto dotace činily 197 tisíc korun, předpokládané dotace na rok 2006 činí 250 tisíc korun. Městská část uvolňuje každoročně nemalé prostředky na společenské a kulturní akce. V roce 2005 bylo na tyto akce vynaloženo finanční prostředky ve výši 770 tisíc korun.

Dotace městské části Praha 11 kulturním domům a zařízením zabírají nemalou část jejího rozpočtu. Například kulturnímu domu Chodovská tvrz měly být v roce 2005 poskytnuty dotace ve výši 6 231 tis. Kč. K 31.12. 2005 se však tyto dotace vyšplhaly až na 7 565 tis. Kč. U kulturního centra Zahrada se z původně zamýšlených 4 288 tis Kč vyšplhaly dotace až na 5 414 tis. Kč. Celkové dotace městské části Prahy 11 na kulturu činily 20 130 tis. Kč což je více než celkové dotace pro rok 2004, které činily 19 373 tis. Kč.

Velký podíl na volnočasových aktivitách má v městské části Praha 11 tělovýchova a zájmová činnost. Celkové dotace na sport a tělovýchovu za rok 2005 činily 13 825 tis. Kč. Na sport byly vynaloženy menší prostředky než bylo původně v rozpočtu plánováno. Původní rozpočet počítal s částkou 18 754 tis. Kč. Městská část se snaží o zvýšení působnosti volnočasových sportovních aktivit budováním nových sportovních hřišť a budováním plaveckého bazénu na který v loňském roce vynaložila 1 178 tis. Kč a v letošním roce vynaloží 2 226 tis. Kč.

Soukromé volnočasové aktivity se v otázce financování nachází v zcela odlišné pozici. Jako příklad můžeme uvést Volejbalovou školu Praha. Jedná se o projekt primární prevence kriminality mládeže a protidrogové prevence. Tento projekt i přes svou úspěšnost a tradici nedostává žádný finanční ani materiální příspěvek z veřejného sektoru.

Podle mého názoru by veřejný sektor měl v daleko větší míře podporovat soukromé projekty podporující kvalitnější využití volného času u dětí a mládeže. Oblast zajištění volnočasových aktivit je především efektivní prevence boje proti kriminalitě mládeže a podpora zdravého způsobu života mládeže. A o mladé lidi a děti by v demokratické společnosti mělo jít především.

5. Seznam literatury

1. Kudcová, L.: Volný čas rodin s dětmi. Praha, IDM MŠMT ČR, Mládež, společnost a stát, 1994, č. 4
2. Bílá kniha. Národní program rozvoje vzdělávání v České republice. Praha, MŠMT ČR 2001
3. Otázky nové úpravy režimu práce a odpočinku žáků škol 1. a 2. cyklu ...Bulletin VÚP Praha, červen 1967
4. Čermák, V.: Zpráva o výsledcích sociologického průzkumu úspěšných účastníků SOČ. Mládež, společnost, stát, 1992; Macháčková, J.: Středoškolská odborná činnost. 25 ročník. Praha, 2002
5. Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže do roku 2007. MŠMT ČR – odbor pro mládež 2003, s.29; Archa, Zpravodaj o výchově a využití volného času dětí a mládeže, 2001
6. Školská zařízení pro zájmové vzdělávání. Soubor metodických textů k činnosti středisek pro volný čas dětí a mládeže, školních klubů, školních družin. Praha, MŠMT ČR 2002
7. Hájek, B.: Právní vědomí vychovatele. Texty pro distanční studium. Praha, Univerzita Karlova v Praze – Pedagogická fakulta 2003
8. Hofbauer, B.: Děti, mládež a volný čas. Praha 2004
9. Říman, J.: Malá československá encyklopedie. Praha 1987
10. <http://www.praha11.cz/redakce/index.php?clanek=326&lanG=cs&xuser=&slozka=324>
11. <http://www.praha11.cz/redakce/index.php?clanek=327&lanG=cs&xuser=&slozka=325>
12. <http://www.praha11.cz/redakce/index.php?clanek=15&xuser=&lanG=cs&slozka=1&xsekce=5>
13. <http://www.kczahrada.cz/ozahrade/ozahrade.htm>
14. www.msmt.cz
15. <http://www.volny.cz/kdklubka/kurzy.html>
16. <http://www.volny.cz/kdklubka/index.html>

6. Přílohy

Rozpočet městské části Praha 11 v roce 2006 (vzdělávání. kultura, tělovýchova a zájmová činnost)

	S K	S R	UR	SR	Index
Oddíl 31 + 32 - VZDĚLÁVÁNÍ					
	2004	2005	2005	2006	06/05
NEINVESTIČNÍ VLASTNÍ:	7 521,4	6 931	5 189,4	7 219	1,04
Akce pořádané OŠK	101,9	177	126,1	250	1,41
Náhrady jiným obcím	4,5	35	0,0	0	0,00
Odměny ředitelům MŠ a ZŠ	159,0	0	14,0	0	x
Správa budov	2 956,0	1 522	1 026,5	1 939	1,27
Program pro zahraniční pobyty a stáže	0,0	200	125,8	0	0,00
Internetové propojení ZŠ a SŠ na JM	3 980,4	4 700	3 600,0	4 699	1,00
Mzdové výdaje (PER)	319,6	297	297,0	331	1,11
PŘÍSPĚVKY MŠ A ZŠ:	182 690,9	68 189	72 233,7	64 254	0,94
MŠ Celkem	52 339,2	18 765	19 993,3	16 324	0,87
Mateřské školy	52 339,2	18 325	19 501,3	15 811	0,86
- příspěvky na provoz	12 152,0	13 124	13 299,0	12 556	0,96
- příspěvek od rodičů	4 496,5	0	0,0	0	x
- příspěvek na nájemné	2 738,9	2 705	2 705,0	2 705	1,00
- příspěvky na odpisy	376,0	376	376,0	376	1,00
- příspěvky na jmenovité opravy	1 150,0	2 000	2 060,0	0	0,00
- mimořádné příspěvky	1 765,8	120	1 061,3	174	1,45
- přímé náklady na vzdělávání	29 660,0	0	0,0	0	x
Příspěvky na prázdninový provoz MŠ	0,0	160	212,0	220	1,38
Příspěvky na logopedický program	0,0	280	280,0	293	1,04

ZŠ Celkem	130 351,7	49 424	52 240,4	47 930	0,97
Základní školy	130 351,7	48 741	51 635,9	47 250	0,97
- příspěvky na provoz	33 227,0	33 158	33 158,0	31 872	0,96
- příspěvek od rodičů	1 585,3	0	0,0	0	x
- příspěvek na nájemné	14 486,3	14 407	14 407,0	14 225	0,99
- příspěvky na odpisy	954,0	954	963,0	963	1,01
- příspěvky na jmenovité opravy	100,0	0	934,0	0	x
- mimořádné příspěvky	4 875,1	222	2 173,9	190	0,86
- příspěvky na přímé náklady na vzdělání	75 124,0	0	0,0	0	x
Příspěvek na plavání pro ZŠ	0,0	550	471,5	550	1,00
Příspěvky a dary pro žáky 1. a 9. tříd	0,0	133	133,0	130	0,98
BĚŽNÉ VÝDAJE CELKEM	190 212,3	75 120	77 423,1	71 473	0,95

	S K	S R	UR	SR	Index
Oddíl 31 + 32 - VZDĚLÁVÁNÍ					
	2004	2005	2005	2006	06/05
Kapitálové výdaje:					
INVESTICE VLASTNÍ:	101 761,0	61 150,0	105 405,2	124 700	2,04
Technické zhodnocení:	100 073,5	58 650,0	105 405,2	124 700	x
MŠ	16 190,5	0	0	10 650	x
- Blatenská	0	0	0	1 000	x
- Hroncova 1882	0	0	0	3 250	x
- Jažlovická	0	0	0	400	x
- Markušova 1556	0	0	0	1 650	x
- Mírového hnutí	0	0	0	0	x

- Modletická	0	0	0	700	x
- Stachova 518	0	0	0	900	x
- Sulanského	0	0	0	1 150	x
- V Benátkách 1751	0	0	0	1 200	x
- Vejvanovského	0	0	0	400	x
ZŠ	83 883	58 650	105 405,2	112 550	x
- Campanus	0	0	0	7 200	x
- Donovalská	30 187	34 450	44 922	33 315	x
- Chodov, Květ. vítěz. 57	2 347	1 200	21 686	21 910	x
- K Miličovu	50 662	23 000	35 327	36 825	x
- Květ. vítěz 1554	0	0	1 662	3 400	x
- Mendelova 550	0	0	0	2 700	x
- Mikulova 1594	687	0	1 809	5 300	x
- Poš. nám.	0	0	0	1 900	x
DDM Janouchova 671	0	0	0	1 500	x
Projektová příprava	1 687,5	0,0	0,0	0	x
Vybavení zahrad MŠ herními prvky	0,0	2 500,0	0,0	0	0,00
INVESTIČNÍ PŘÍSPĚVKY:	8 386,7	0,0	2 580,5	0	x
Příspěvky na stavební investice	6 700,0	0,0	0,0	0	x
Příspěvky na nestavební investice	1 686,7	0,0	2 580,5	0	x
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE CELKEM	110 147,7	61 150,0	107 985,7	124 700	2,04
C E L K E M oddíl 3 1 + 3 2	300 360,0	136 270,0	185 408,8	196 173	1,44

	S K	S R	U R	S R	Index
--	------------	------------	------------	------------	--------------

Oddíl 33 - KULTURA					
	2004	2005	2005	2006	06/05
Běžné výdaje:					
Grantový program	700,0	700	700,0	700	1,00
Správa kulturních objektů a památek	197,0	250	270,5	250	1,00
Společenské a kulturní akce MČ Praha 11	542,9	250	770,0	250	1,00
Účelové prostředky na kulturní akce	80,8	200	336,8	250	1,25
Občanské obřady (OKS)	418,3	550	550,0	580	1,05
Zpravodaj KLÍČ	768,8	890	890,0	900	1,01
Mzdové výdaje:	145,2	160	160,0	170	1,06
- ostatní osobní výdaje - honoráře za KLÍČ	145,2	160	160,0	170	1,06
Příspěvky:	14 090,8	12 769	15 288,9	12 769	1,00
- KD Chodovská tvrz	7 068,2	6 231	7 565,3	6 231	1,00
- KD Klubka	1 856,6	2 250	2 309,0	2 250	1,00
- KC Zahrada	5 166,0	4 288	5 414,6	4 288	1,00
BĚŽNÉ VÝDAJE CELKEM	16 943,8	15 769,0	18 966,2	15 869,0	1,0
Kapitálové výdaje:					
Technické zhodnocení kulturních objektů a památek	1 729,4	2 900	1 164,1	828	0,29
Investiční příspěvky:	700,0	0,0	0,0	0,0	x
- KC Zahrada - vybavení sálu - IV. a V. etapa	700,0	0	0,0	0	x

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE CELKEM	2 429,4	2 900	1 164,1	828	0,29
C E L K E M oddíl 3 3	19 373,2	18 669	20 130,3	16 697	0,89

	S K	S R	UR	SR	Index
Oddíl 34 - TĚLOVÝCHOVA					
A ZÁJM. ČINNOST	2004	2005	2005	2006	06/05
Běžné výdaje:					
Grantový program	670,0	700	700,0	700	1,00
Pronájem pozemků školního hřiště	82,2	120	120,0	120	1,00
Schulhoffova					
Sportovní akce	227,4	120	244,8	300	2,50
Provoz školních hřišť	1 276,7	1 650	1 750,0	1 650	1,00
Dary tělovýchovným organizacím	0,0	150	519,0	150	1,00
Účelové prostředky na sport a tělovýchovu	0,0	200	368,5	0	0,00
BĚŽNÉ VÝDAJE CELKEM	2 256,3	2 940	3 702,3	2 920	0,99
Kapitálové výdaje:					
Spoluúčast na rekonstr. školních hřišť	9 567,4	4 534	6 555,9	1 070	0,24
Projektová dokumentace	15,8	200	13,6	200	1,00
Sportovní areál ZŠ K Miličovu	0,0	4 080	703,7	5 011	1,23
Plavecký bazén	0,0	3 500	1 178,5	2 226	0,64
Plocha na bruslení	0,0	3 500	0,0	6 000	1,71
Rekonstrukce objektu Mikulova 1583	0,0	0	1 277,0	0	x
Dovybavení školních hřišť	0,0	0	0,0	300	x

Sportovní areál při ZŠ Donovalská	0,0	0	393,9	835	x
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE CELKEM	9 583,2	15 814,0	10 122,6	15 642	1,2
C E L K E M oddíl 3 4	11 839,5	18 754	13 824,9	18 562	0,99

Vysvětlivky: SK 2004 = skutečnost k 31.12.2004

SR 2005 = schválený rozpočet na rok 2005

UR 2005 = upravený rozpočet na rok 2005 k 31. 12. 2005

Návrh I.verze 2006 = návrh

1. verze na rok 2006

Index 06/05 = index SR rozpočtu na rok 2006 ke SR 2005

Programy podpory pro sport a tělovýchovu pro rok 2006 určené pro městské části Prahy [14]

Celoměstské programy podpory sportu a tělovýchovy pro rok 2006 určené pro městské části hl. m. Prahy, školy

I Rekonstrukce školních sportovišť

I/1 Rekonstrukce povrchů venkovních sportovišť

Č. proj.	Organizace	Anotace	Celkové náklady	Požadavek	Návrh
1002/1	DDM P 4 - Hobby centrum 4, Bartákova 37	Rekonstrukce otevřeného sportoviště u Klubu Amfora Hobby centra 4	228 000,00	228 000,00	0,00
1003/1	DDM Praha 10 - Dům UM, Pod Strašnickou vinicí 23, Praha 10	Rekonstrukce povrchu hřišť táborové základny Tři Studně - Vysočina a výměna jejich sport. vybavení	211 000,00	211 000,00	0,00
1004/1	DDM Praha, 3 Na Balkáně 100	Rekonstrukce sportoviště v objektu DDM Praha 3	1 954 000,00	1 954 000,00	1 700 000,00
1005/1	FZŠ Praha 9 - H. Počernice, Chodovická 2250	Položení umělého povrchu na asfalt. 250 m dlouhý atletický ovál a sektor pro skok vysoký	2 095 798,25	1 467 058,25	1 000 000,00
1006/1	Gymn. J. Heyrovského, Praha 5, Mezi Školami 2475	Obnova části umělého povrchu dvojhřiště, pořízení dvou venkovních basketbalových košů	140 000,00	140 000,00	0,00
1007/1	Gymn. K. Sladkovského, Praha 3	Rekonstrukce školního hřiště	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00
1008/1	Gymn. Na Pražačce, P 3, Nad Ohradou 2825	Rekonstrukce asfaltové plochy na víceúčel. hřiště 26x35m	4 398 182,00	4 398 182,00	0,00
1009/1	Gymn. Praha 4, Na Vítězné pláni 1160	Rekonstrukce asfaltového školního hřiště	2 986 539,00	2 687 885,00	0,00
1010/1	Gymn. Praha 6, Arabská 14	Rekonstrukce atletické dráhy a tenisových dvorců	4 447 300,00	4 447 000,00	0,00

Č. proj.	Organizace	Anotace	Celkové náklady	Požadavek	Návrh
1011/1	Gymn. Praha 8, U Libeňského zámku 1	Rekonstrukce povrchu dvou šk.hřišť -26x14 a 22x12m	2 166 755,00	2 166 755,00	0,00
1012/1	Gymn. Praha 8, Ústavní 400	Rekonstrukce asfalt. ploch a zastřešení halou	6 000 000,00	6 000 000,00	0,00
1013/1	Gymn. Praha 9, Litoměřická 726	Pokládka umělého povrchu na asfalt. víceúčel. hřiště, oprava oplocení fotbal. hřiště	1 150 000,00	1 150 000,00	0,00
1014/1	Gymn. Praha 9, Špitálská 2	Instalace přetlakové haly na školní hřiště s uměl. povrchem	2 200 000,00	2 200 000,00	0,00
1015/1	Jedličkův ústav a školy pro tělesně postižené hl. m. Prahy	Údržba travnaté plochy školního hřiště a zajištění hřiště ochrannou sítí	117 000,00	97 000,00	90 000,00
1016/1	Masarykova zákl. a mateř. škola, Polesná 1690, P 9 - Újezd n. Lesy	Rekonstrukce atletického oválu 250m	2 700 000,00	1 890 000,00	1 500 000,00
1017/1	MČ Praha - Petrovice	Rekonstrukce atletické dráhy a sektoru pro skok daleký ZŠ Bellova - umělý povrch	4 000 000,00	2 700 000,00	0,00
1018/1	MČ Praha - Suchdol	Rekonstrukce školního hřiště ZŠ M. Alše	2 360 660,00	1 573 770,00	1 500 000,00
1019/1	MČ Praha 17	ZŠ Socháňova 1139, 3. etapa umělý povrch atlet. oválu a víceúčelové plochy , včetně vybavení	4 067 471,00	2 847 230,00	0,00
1020/1	MČ Praha 18 - Letňany	Běžecská dráha a rozběh skoku dalekého - ZŠ Fryčovická	1 985 689,00	1 389 982,00	0,00
1021/1	MČ Praha 18 - Letňany	Hřiště na basketbal a volejbal - ZŠ Fryčovická	1 234 682,00	864 277,00	0,00
1022/1	MČ Praha 18 - Letňany	Hřiště na malou kopanou a házenou - ZŠ Fryčovická	1 351 272,00	945 891,00	0,00
1023/1	MČ Praha 9	Výstavba školního hřiště na míčové hry při gymn. Českolipská	2 203 904,00	1 542 733,00	1 000 000,00
1024/1	Místní DDM Stodůlky, Praha 5, Bronzová 2572	Zkvalitnění povrchu hřiště	598 516,00	418 961,00	0,00

Č. proj.	Organizace	Anotace	Celkové náklady	Požadavek	Návrh
1025/1	OA Holešovice, Jablonského 333, P 7	Rekonstrukce venkovního sportoviště školy	1 701 700,00	1 701 700,00	500 000,00
1026/1	OA Praha 3, Kubelíkova 1221	Umělý povrch hřiště na školním dvoře	611 306,00	611 306,00	600 000,00
1027/1	SOŠ pro administrativu EU, P 9, Lipí 1911	Rekonstrukce školního hřiště na víceúčelové hřiště 21x11m, Pod Táborem 3, P9	1 367 992,00	1 025 994,00	1 000 000,00
1028/1	SOŠ, SOU, OU, Praha 9, Učňovská 100	Rekonstrukce víceúčelového hřiště	2 189 065,00	2 189 065,00	0,00
1029/1	SOU gastronomie, Praha 10, U Krbu 521	Rekonstrukce fotbalového hřiště	3 398 726,87	2 648 727,00	0,00
1030/1	SOU gastronomie, Praha 10, U Krbu 521	Rekonstrukce povrchu atletické dráhy včetně sektoru pro skok vysoký a vrh koulí	4 304 902,00	3 554 902,00	0,00
1031/1	Speciální školy Praha 10, Vachkova 941	Rekonstrukce části školní zahrady se sítovými a šplhacími prvky pro dětské hřiště	225 356,00	225 356,00	200 000,00
1032/1	SPŠ elektrotechnická, Praha 10, V Úžlabině 320	Rekonstrukce školního sportoviště - běžecká dráha, doskočiště, vrh koulí, hřiště	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00
1033/1	SPŠ sděl. techniky Praha 1, Panská 3	Rekonstrukce stávajícího oplocení venkovních sportovišť	50 000,00	40 000,00	40 000,00
1034/1	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Weilova 4, Praha 10	Rekonstr. víceúčelového hřiště 30x18m na umělý povrch	3 263 699,00	3 263 699,00	2 000 000,00
1035/1	Škola v přírodě Střelské Hoštice	Pokládka umělého povrchu na bezbarierové hřiště	850 000,00	850 000,00	0,00
1036/1	VOŠ a SPŠ potravinář. technologií P 2, Podskalská 10	Rekonstrukce školního sportoviště	5 451 447,00	5 451 447,00	2 500 000,00
1037/1	VOŠ ekonomická a OA Praha 8, Kollárova 5	Rek. povrchu hřiště - umělý pov., lezecká stěna, úklidová technika na hřiště	1 381 000,00	1 381 000,00	1 000 000,00
1038/1	VOŠ uměleckoprům. SUPŠ, Žižkovo nám. 1300, P 3	Úprava povrchu školního hřiště pro volejbal a basketbal	500 000,00	500 000,00	500 000,00

Č. proj.	Organizace	Anotace	Celkové náklady	Požadavek	Návrh
1039/1	ZŠ Barrandov, Praha 5, Chaplinovo nám. 615	Rekonstrukce U - rampy v areálu školního hřiště	1 241 584,12	869 108,87	0,00
1040/1	ZŠ Molákova, Praha 8, Za Invalidovnou 3	Rekonstrukce povrchu venkovních sportovišť	2 075 908,70	1 453 136,10	0,00
1041/1	ZŠ Praha - Zbraslav, Nad Parkem 1180	Víceúčelové hřiště 24x14m - Hauptova	1 178 758,00	825 131,00	700 000,00
1042/1	ZŠ Praha 10 - Petrovice, Bellova 351	Rekonstrukce travnatého povrchu víceúčelového školního hřiště	4 000 000,00	4 000 000,00	0,00
1043/1	ZŠ Praha 10, Brigádníků 510	Úprava povrchů sportovišť v areálu školního hřiště	2 769 797,00	1 938 858,00	0,00
1044/1	ZŠ Praha 10, Olešská 2222	Rekonstrukce povrchu atletického oválu	3 456 311,00	2 366 311,00	0,00
1045/1	ZŠ Praha 3, Nám. Jiřího z Lobkovic 22	rekonstr. umělého povrchu víceúčel. hřiště 18x36m	789 648,30	552 753,00	0,00
1046/1	ZŠ Praha 4, Na Líše 936	Rekonstrukce školního sportovního areálu Lícha	2 605 497,00	1 823 848,00	0,00
1047/1	ZŠ Praha 4, Táborská 45	Rekonstrukce povrchu venkovního sportoviště školy	956 106,00	669 274,00	500 000,00
1048/1	ZŠ Praha 7, Strossmayerovo náměstí	Dokončení rekonstr. školního hřiště - vybavení lanovým modulem, hrazdami, kladinou, stolním tenisem	420 000,00	294 000,00	250 000,00
1049/1	ZŠ Praha 8, Burešova 14	Rekonstrukce povrchu venkovního sportoviště	4 998 000,00	3 498 600,00	0,00
1050/1	ZŠ a MŠ Praha 8, Dolákova 1	Dokončení rekonstrukce sportovního areálu	2 807 000,00	1 965 000,00	1 500 000,00
1051/1	ZŠ Praha 8, Glowackého 555	Zkvalitnění povrchu školního hřiště	4 662 000,00	3 162 000,00	2 000 000,00
1052/1	ZŠ Praha 8, Hovorčovická 11	Rekonstrukce antukových hřišť na bezprašné víceúčelové hřiště	3 707 278,00	2 595 095,00	0,00
1053/1	ZŠ Praha 9 - Č. Most, Bří Venclíků	Dokončení rekonstr. víceúčelového hř. 20x40m	2 559 712,00	1 791 712,00	1 200 000,00
1054/1	ZŠ Praha 9 - Č. Most, Gen. Janouška 1006	Oprava sportovních ploch v areálu školy	3 593 800,00	2 515 660,00	0,00

Č. proj.	Organizace	Anotace	Celkové náklady	Požadavek	Návrh
1055/1	ZŠ Praha 9 - Č. most, Vybíralova 964	Rekonstrukce povrchu atletického oválu	2 304 071,00	1 412 850,00	0,00
1056/1	ZŠ Praha 9 - Č. most, Vybíralova 964	Rekonstrukce povrchu volejbalových kurtů	1 423 967,00	696 777,00	600 000,00
1057/1	ZŠ Praha 9 Lehovec, Chvaletická 918	Rekonstr. víceúčel. hřiště s umělým povrchem 54x34m	4 255 501,00	2 978 850,00	0,00
1058/1	ZŠ s RVJ K Milíčovu 674, Praha 4	Rekonstrukce atletického oválu 250m, sektorů pro skoky, hřiště na streetball	3 556 145,00	2 489 302,00	0,00
1059/1	ZŠ s RVTV Praha 4, Bítovská 1246	Rekonstrukce povrchu školního hřiště - 3. etapa - atletická dráha	2 938 112,00	1 762 868,00	1 500 000,00
Celkem			137 478 122	111 711 018	23 380 000